

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Forespørgsel nr. F 3:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om resultatet af WTO-ministerkonferencen i Cancún den 10.-14. september 2003, og hvilke danske initiativer vil blive taget inden mødet i WTO's Generelle Råd senest den 15. december 2003 med henblik på at skabe et gennembrud i forhandlingerne om afviklingen af landbrugsstøtteordningerne?«

Af Keld Albrechtsen (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL).

(Forespørgslen anmeldt 9/10 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 22/10 2003).

Sammen med denne sag foretoges:

11) Forespørgsel nr. F 9:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad kan udenrigsministeren oplyse om regeringens strategi og påtænkte initiativer for at bringe WTO-forhandlingerne tilbage på sporet og for at sikre, at Doharunden reelt bliver en udviklingsrunde?«

Af Jørn Jespersen (SF) og Aage Frandsen (SF).

(Forespørgslen anmeldt 10/10 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 23/10 2003).

Begrundelse

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er glad for, at vi i dag kan få den her meget nødvendige debat om, hvad der skal gøres på baggrund af sammenbruddet på WTO-ministerkonferencen i september i Cancún.

Det, der skulle have været en udviklingsrunde, hvor det for en gangs skyld skulle have været udviklingslandenes og de fattige landes interesser, der skulle imødekommes, blev ikke en udviklingsrunde, men endnu en runde, hvor de rige vestlige industrilande kom med alle deres krav til ulandene, som de forlangte at få på dagsordenen som forudsætning for at tale om indrømmelser til de fattige milliarder af mennesker i verden.

Det var der ikke noget nyt i. Det var business as usual – undskyld, jeg må vist ikke tale engelsk fra talerstolen – men det var som sædvanlig, og det var ikke det nye i det. Det nye i det var, at ulandene for første gang i historien valgte at byde den rige verden imod, valgte at meddele, at de ganske enkelt ikke ville finde sig i den behandling, de blev udsat for, og at de rige lan-

de godt kunne rejse hjem igen og begynde at tænke sig lidt mere om.

Det er det, som vi skal bruge denne her debat til, nemlig at vi på baggrund af forhandlings-sammenbruddet, som de rige lande alene bærer ansvaret for, nu tænker os om, at vi udformler nogle udspil, som kan imødekomme ulandene og gøre det til en virkelig udviklingsrunde og få genoptaget forhandlingerne, først og fremmest om afvikling af landbrugsstøtten, som jo er ulandenes hovedsynspunkt.

Formanden:

Så er det hr. Jørn Jespersen som ordfører for forespørgerne til den næste forespørgsel, der behandles sammen med denne her.

Jørn Jespersen (SF):

I Cancún ved WTO-forhandlingerne havde verden en enestående chance for at tage et skridt frem mod en mere bæredygtig og retfærdig verden, en chance for endelig at indfri de løfter, som den rige verden har givet den fattige verden om at skabe mere retfærdige handelsforhold og bekæmpe fattigdom gennem øget handel, gennem at give ulandene adgang til vores markeder, ved at stoppe vores dumping af landbrugsvarer på deres markeder og ved at høste en generel velfærdsgevinst, som ville komme såvel fattige som rige til gode.

Kl. 10.10

Det var ikke alene et spørgsmål om global retfærdighed, men også dybest set et spørgsmål om egentlig sikkerhedspolitik. Et ordentligt gennembrud i WTO-forhandlingerne med bedre handelsforhold for de fattige lande til følge havde været en langt mere effektiv indsats mod usikkerhed og terrorisme i verden end alle andre initiativer.

På trods af den enestående chance missede man muligheden helt alene på grund af de rige landes manglende evne og vilje til at give reelle indrømmelser.

For det første holdt man krampagtigt fast i sin fuldstændig urimelige, skadelige landbrugsstøtte, som ikke alene er skadelig for ulandene, men også for os selv, men man lod sig tage som gidsler af kortsigtede, snævre erhvervsinteresser i stedet for at tænke på helheden og global retfærdighed.

Og for det andet holdt man krampagtigt fast, alt for længe, alt for meget, i Singaporeemnerne, som man vidste på forhånd, at ulandene ikke

ønskede at kæde sammen med de forhandlinger, der i øvrigt foregik i udviklingsrunden.

Derfor brød forhandlingerne sammen. Det er de rige landes skyld, heriblandt Danmarks, og derfor er det helt afgørende, at man nu tager skeen i den anden hånd og for alvor kommer med nogle bud på, hvordan man kan komme i gang med forhandlingerne igen, få dem tilbage på sporet, og at de rige lande nu er parat til at yde de indrømmelser, som er nødvendige for at få gang i forhandlingerne.

Alternativet er jo ikke bare en udskydelse af forhandlingerne. Alternativet er jo desværre meget nærliggende, nemlig et sammenbrud i WTO og dermed et fravær af lov og orden på det internationale handelsområde.

Så vi håber meget, at også den danske regering har lært af sine egne og EU-landenes fejltagelser og er parat med et bud, der kan få forhandlingerne tilbage på sporet.

Formanden:

Og så er det udenrigsministeren for at svare på forespørgslerne.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Lad mig sige straks i betragtning af de to indlæg, vi har hørt, at det er alt for forsimplet at tale om, at det er de rige lande, der bærer ansvaret, eller at det er de rige lande, der missede muligheden, herunder den danske regering. Det er en fuldstændig forkert fremstilling af forhandlingsforløbet, og det vil de, som har været derovre, jo også vide.

Der er tale om, at alle missede muligheden, og at alle de grupper, der forhandlede, bærer ansvaret for, at forhandlingerne mislykkedes. Jeg skal vende tilbage til det. Jeg har min klare fornemmelse af, hvorfor det mislykkedes, men det er sandelig ikke kun en gruppe af rige lande, der er skyld i det.

Det er jo, som Kommissæren for Udenrigshandel, Pascal Lamy, sagde efter sammenbruddet i forhandlingerne i Cancún: Vi kunne alle have vundet, i stedet for har vi alle sammen tabt. Og det mener jeg faktisk er den rigtige og præcise beskrivelse af situationen. Spørgsmålet er så, og det er jo det væsentlige: Hvordan kommer vi videre?

For at finde ud af, hvordan vi kommer videre, må vi jo overveje, hvad der gik galt, og så må vi

jo så også overveje, hvad vi i den situation kan gøre fra dansk side, og det er så det, denne debat skal dreje sig om. Og jeg er glad for debatten. Jeg synes, det er klogt, at den debat er blevet rejst.

Den underliggende præmis er, at vi fortsat ønsker en ambitiøs udviklingsrunde og et styrket WTO. Vi ønsker ikke det multilaterale system erstattet af bilaterale aftaler eller af unilaterale skridt.

Men lad os først lige kaste blikket bagud for at være i stand til at se frem. Hvorfor gik det så, som det gjorde?

Den umiddelbare forklaring er rent faktisk, at udviklingslandene ønskede mere af EU med hensyn til handel med landbrugsvarer, end disse ville give. Så kan man selvfølgelig sige, at de skulle have givet mere. På den anden side er der så EU og især andre industrilande, som ønskede mere med hensyn til Singaporeemnerne, som hr. Jørn Jespersen nævnte, som er investeringer, konkurrence, handelslettelser og åbenhed i offentlige indkøb, end udviklingslandene var indstillet på at give.

Det er klart i udviklingslandenes interesse at få regler for investeringer og konkurrence og få ordnede toldforhold omkring handelslettelser, selvfølgelig også om åbenhed i deres egne offentlige indkøb. Men det var de ikke indstillet på, og derfor var den danske position i forhandlingerne, at her skulle vi være fleksible og maksimalt fleksible, når nu udviklingslandene ikke ønskede disse emner debatteret.

Men formanden for forsamlingen, den mexicanske præsident for forsamlingen, konkluderede på baggrund af uenighed omkring Singaporeemnerne, at kløften var for stor.

Forklaringen er imidlertid ikke fuldstændig gjort med Singaporesammenbruddet. Der spores faktisk samtidig en manglende politisk vilje til at opnå resultater, og det er jo det alvorlige. Rundt om bordet sad vigtige spillere, som var tilfredse med at holde tingene, som de var, og det var faktisk i høj grad G21-gruppen. Der var ikke tilstrækkelig erkendelse af, at man gennem samarbejde kan opnå bedre fælles resultater.

KL 10.15

Jeg efterlyste i min ministertale på Danmarks vegne viljen til samarbejde. Uden vilje til samarbejde er det jo ikke muligt at opnå de nødvendige indrømmelser.

Et andet forhold er jo, hvad vi må se i øjnene, WTO's særlige karakter. WTO er en lille organisation med et svagt sekretariat. WTO dækker meget bredt og er baseret på, at medlemslande-

ne skal være enige om alt. Samtidig bidrager WTO til at regulere den globale økonomi og løse fundamentale udenrigspolitiske spørgsmål. Indimellem er der en kløft mellem de gode intentioner og de realistiske muligheder.

Vi må også erkende, at forhandlingerne ikke var tilstrækkelig effektive. Uden en central, formel forhandlingsstruktur kom forskellige landegrupper til at spille en meget stor rolle. Flere af disse havde ikke interne beslutningsstrukturer, dvs. at disse landegrupper godt kunne enes om at sige nej, men de havde sværere ved at sige ja til alternative løsninger og foretrak derfor status quo.

Endelig valgte formanden at afbryde forhandlingerne, netop som der var ved at komme skred i positionerne, hvad de, der var derude, også ved ikke var det, jeg forventede og indstillede. De fleste delegationer troede faktisk, at der var mere tid, og de ventede med at spille ud, sådan som man altid gør under sådan nogle handelsforhandlinger. Derfor mener jeg, at forhandlingerne med fordel kunne være fortsat.

Men hvor er vi så nu? Doharunden må tilbage på sporet så hurtigt som muligt. Samtidig nytter det jo ikke noget at få jasket tingene frem nu. Der er altså brug for en tænkepause i alle grupperingerne, og det tages der jo også i alle grupperingerne, også i G21. Uden ordentlig forberedelse er bestræbelserne dømt til at mislykkes næste gang igen.

Det er besluttet, at næste ministermøde finder sted i Hongkong, men der er ikke fastsat tidspunkt herfor. Det Senior Officials-møde, der skulle finde sted senest den 15. december, som er nævnt i forespørgslen, er fortsat usikkert. Men der er i Genève indledt uformelle konsultationer om de fire centrale emner: landbrug, varehandel, bomuld, Singaporeemnerne. Det vil sige, at processen er i gang igen.

Hvis medlemslandene nu udviser den nødvendige politiske vilje, kan Doharunden stadig afsluttes med et godt resultat. Men jeg må indrømme, at en afslutning før 2005 tegner mindre realistisk i dag, bl.a. som følge af det kommende amerikanske præsidentvalg.

Det må stå klart, at udviklingslandene er og bliver omdrejningspunktet. Herom tror jeg vi alle er enige. Ikke mindst udviklingslandene skal kunne drage nytte af forhandlingsresultatet. Doharunden er jo en udviklingsrunde. Kunsten består i at finde den rette balance, så alle føler, at det, de giver på visse områder, er mindre

end det, de opnår på andre områder. Ellers får man dem jo ikke med.

Således må alle være indstillet på at vise fleksibilitet. Det gælder også udviklingslandene og navnlig de bedst stillede udviklingslande. Det er jo ikke sådan, at det er én stor homogen fattig gruppe. Korea har f.eks. større indtægt pr. indbygger end Polen. Men Korea er et udviklingsland.

En række lande har indikeret, at de nu vil fokusere på bilaterale og regionale aftaler. Derfor er det ekstra vigtigt samtidig at fastholde det multilaterale spor, ikke mindst af hensyn til udviklingslandenes integration i den globale økonomi.

Hvad kan vi så gøre fra dansk side for at få Doharunden tilbage på sporet? Det er jo hovedsagen i dag. Her er fire emner centrale. 1. EU's rolle i det videre forløb. 2. Forholdet til udviklingslandene. 3. Arbejdet i WTO. 4. Bilaterale aftaler.

EU's rolle: Danmark vil målrettet arbejde for, at EU er sig sit ansvar bevidst og går i spidsen for, at forhandlingerne reaktiveres. Andre lande må også længere frem på banen. Det kan vi hjælpe til med. På den ene side kan EU jo ikke alene drive runden frem, men på den anden side må EU ikke af den grund forfalde til passivitet.

Som udgangspunkt må EU's tilbud fra Cancún forblive på bordet. Man må altså ikke trække det tilbage, fordi man ikke nåede frem. Det betyder bl.a., at EU må tage konsekvensen og erkende, at Singaporeemnerne investering og konkurrence ikke er mulige i runderegi i denne omgang. Der må i stedet arbejdes for, at emnerne forfølges på anden vis med de lande, som måtte være interesserede i dette.

Samtidig må EU række hånden ud og vise yderligere fleksibilitet på områder af særlig interesse for udviklingslandene, herunder især på landbrugsområdet.

Regeringen vil i overensstemmelse med Folketingets vedtagelse af 5. november 2002 arbejde for en langsigtet afvikling af den direkte landbrugsstøtte, arbejde for at udfase alle eksportsubsidier og prisstøtteordninger, arbejde for en afkobling af den samlede støtte for produktionen, arbejde for, at landdistriktspolitikken tillægges større betydning og målrettes indsatser, der støtter forbrugerhensyn, fødevarer sikkerhed, fødevarer kvalitet, miljø og dyrevelfærd. Og vi vil arbejde for, at Everything but Arms-aftalen med de 48 fattigste lande åbner for alle landbrugsprodukter før 2009.

KI. 10.20

Konkret kan jeg henvise til, at fødevareministeren på et rådsmøde i september her i år, altså i 2003, fremlagde den danske strategi for liberalisering af markedet for sukker. Strategien går kort fortalt ud på, at markedet for sukker skal liberaliseres fuldt ud over højst 5 år, når markedsordningen for sukker udløber i midten af 2006.

Hertil kommer ønsket om at ophæve de kvantitative begrænsninger i EBA-aftalen, så de mindst udviklede lande vil kunne eksportere sukker til EU uden begrænsninger af told fra 2006.

Fødevareministeren udtalte endvidere på rådsmødet i oktober 2003, at EU-Kommissionens meddelelse om bomuld skal anskues i et mere globalt perspektiv, og at man bør gå videre end det, Kommissionen foreslår. Så Danmark er altså drivende kraft.

Hvad angår forholdet til udviklingslandene, så overvejer vi tre initiativer, som jeg godt vil drøfte i dag:

For det første har Danmark taget initiativ til, at de nordiske lande sammen gennemfører en række seminarer i Afrika. Seminarerne skal sigte på generelt at øge forståelsen for forhandlingsmøderne og WTO og på at øge mulighederne for i praksis at sikre gevinster for de afrikanske lande af forhandlingerne.

Det andet initiativ vedrører styrkelse af den bilaterale dialog med udviklingslandene. Danmark vil arbejde for, at ethvert EU-land tager ansvar for en intensiveret handelspolitisk dialog med et antal udviklingslande, som man har særlige forbindelser til, f.eks. gennem bistandsarbejde, og det vil for Danmark sige særlig arbejdet med programsamarbejdslandene.

Det tredje initiativ, vi vil tage, vedrører en vision for de fattigste landes landbrug. Mellemfolkeligt Samvirke har for nylig formuleret nogle meget interessante forslag herom. Vi vil undersøge mulighederne for at arbejde videre med disse tanker med henblik på, at der internationalt etableres en fælles vision for de fattigste landes landbrug og deres integration i den internationale arbejdsdeling.

Lad mig nu sige et par ord om det tredje emne: arbejdet i WTO. Som nævnt pegede Cancún-konferencen på et behov for at se på WTO's forhandlinger og den måde, man strukturerer beslutningerne af forhandlingerne på. Det er vigtigt, at en reformproces ikke bortleder ressourcer fra forhandlingsprocessen, og at arbejdet ikke bruges til at afspore Dohaprocesen.

Danmark vil gå aktivt ind i overvejelserne herom, bl.a. med henblik på at styrke WTO sekretariatet og styrke betjeningen af formanden i forbindelse med forhandlingerne. Det gik ikke godt nok. Vi bør også i første række i EU drøfte fordele ved princippet om, at intet er vedtaget, før alt er vedtaget. Vi skal være åbne for at overveje nye forhandlingsformer, hvis man herigenem kan opnå bedre resultater.

Endelig et par ord om de bilaterale aftaler. Efter Cancún har en række lande tilkendegivet, at de som alternativ til WTO i højere grad vil bruge bilaterale aftaler. Men det kan medføre, at international handel i stigende grad bliver omfattet af en række forskellige regelsæt i stedet for ét regelsæt. Hertil kommer så, at de forskellige bilaterale aftaler ikke vil være omfattet af WTO's system for bilægelse af handelskonflikter, som jo ellers er det store gennembrud.

Denne udvikling rummer derfor åbenbare risici: dels kan det på det overordnede plan svække WTO og den multilaterale proces, dels kan det på det helt konkrete plan være til ulempe for små og mellemstore danske importører, der typisk har fordel af ensartede internationale regler, som jo så ikke vil være der.

Regeringen lægger derfor afgørende vægt på, at de bilaterale aftaler understøtter det multilaterale spor, og at de muligheder, som det handelspolitiske samarbejde giver, er udformet, så dansk eksport kan få nytte af dem.

Lad mig afslutningsvis sige, at vi i det globale handelspolitiske samarbejde gang på gang har set kriser afløst af fremskridt. Det så vi senest under Uruguayrunden, hvor man opfattede det som håbløst og så fik gennembruddet. Sådan må det også blive denne gang. Verden har brug for en ambitiøs udviklingsrunde. Verden har brug for at lære af fejtagelserne og fejlene i Cancún og Seattle, som jo heller var nogen succes.

Så vi har brug for at komme videre og analysere både systemet, behandlingsmetoden, og hvad vi kan gøre for, at det ikke gentages, så vi kan nå nogle afgørende og væsentlige fremskridt, som vi alle er interesserede i. Og derfor tager regeringen denne række af nye initiativer, således at vi kan få en fremdrift, få nogle resultater hjem, og at det er succes i slutresultatet.

Formanden:

Så tager vi fat på ordførerrækken. Først er det hr. Keld Albrechtsen som ordfører for forespørgerne.

Forhandling

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for den meget saglige redegørelse, som han kom med, men samtidig stille det spørgsmål, om de konkrete initiativer, som ministeren nu opregner man vil gå ind i fra dansk side, kan være nok til at få tingene i gang, således at ulandene også kan acceptere det. Det må man sige, desværre, at man må betvivle på baggrund af den tale, som ministeren holdt. Det har jo også sammenhæng med, at jeg ikke synes, ministeren kom med den nødvendige selvkritik på baggrund af fiaskoen i Cancún.

Kl. 10.25

Det er rigtigt, som det er blevet sagt både af fødevarerministeren og udenrigsministeren, at Danmark gik ind under forhandlingerne i Cancún og f.eks. støttede et bomuldsinitiativ. Ministeren nævnede det også. Og i de allersidste timer bevægede regeringen sig også i spørgsmålet om de såkaldte Singaporeemner og viste vilje til at være med til at trække dem væk fra dagsordenen og dermed gøre det muligt for den mexicanske formand at bringe forhandlingerne videre. Men generelt må man bare desværre sige, at den danske regerings indsats var for lille og kom for sent.

Men o.k., der var bevægelse, det vil jeg medgive, men det var for lidt og for sent, og derfor havde jeg egentlig ventet, at man så havde lært af det og taget det med til den her debat og ganske klart sagt fra ministerens side: Disse Singaporeemner skal ud, og vi skal have ændret EU's forhandlingsmandat, således at Kommissionen kan meddele ulandene, at EU ikke vil kræve, at Singaporeemnerne skal ind i Doharundens forhandlingsramme. Det synes jeg helt konkret Danmark skal spille ud med i EU, for ellers forbliver det hele jo ved ord og ikke handling.

Dernæst er jeg altså bedrøvet over, at ministeren nu vender tilbage til den der sprogbrug med langsigtet afvikling af landbrugsstøtten. Vi havde en lang debat om det, sidst vi diskuterede det for Cancún, også her i Folketingssalen, hvor spørgsmålet var: Vi skal jo kræve en hurtig tidsfastsat afvikling, først og fremmest selvfølgelig af det, der er særlig handelsforvridende og af eksportstøtten, men også af de generelle støtteordninger, hektarstøtte osv. Men nu sniger igen dette ord »langsigtet« sig ind i udenrigsministerens sprog.

Jeg ved ikke, om udenrigsministeren har været ovre på Axelborg lige inden den her debat, men jeg havde egentlig troet, at vi kunne nærme os en enighed om, at der skulle være tale om en hurtig – ikke en langsom, men en hurtig – afvikling af subsidierne, for det er det, ulandene forventer, det er det, de kræver, og det er derfor, at det er det, Danmark skal spille ud med.

Det kræver også en ændring af EU's såkaldte midtvejsreform og en konkret ændring af det forhandlingsmandat, som EU-kommissær Lamy forhandler på baggrund af. Jeg vil godt spørge ministeren, om han er indstillet på, både når det gælder Singaporeemnerne og landbruget, at gå ind og åbne for en ændring af midtvejsreformen, åbne for et nyt forhandlingsmandat og også med hensyn til Singapore lægge forslag frem om et helt nyt forhandlingsmandat, der gør det muligt for EU at imødekomme ulandene, for ellers bliver det kun fine ord og flotte taler her i Folketinget. Så bliver det ikke handling.

Jeg håber, ministeren vil kunne besvare de spørgsmål bekræftende, men også for at få et grundlag for at diskutere de konkrete skridt vil jeg gerne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at WTO's 5. ministerkonference endte uden resultat og finder det af afgørende betydning, at der fra EU's og den danske regerings side fremsættes forslag, der kan føre til positive forhandlinger mellem i- og ulande med henblik på at opnå resultater. Derfor opfordrer Folketinget regeringen til at arbejde for at

- EU fastholder og forbedrer de tilbud, som blev fremlagt i Cancún
- dialogen styrkes med især de fattigste udviklingslande,
- Singaporeemnerne tages ud af forhandlingerne,
- aftalen om øget adgang for ulandene til medicin fastholdes og forbedres,
- øget liberalisering af handelen med landbrugsvarer sikres, bl.a. gennem afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte, herunder især eksportsubsidier, en langsigtet afvikling af den samlede landbrugsstøtte og under hensyn til forbrugere, miljø, dyrevelfærd og særligt udviklingslandenes landbrugsproduktion og

- EBA-aftalen åbner for alle landbrugsprodukter fra de fattigste lande før 2009 og udstrækkes til andre ilande.»

(Forslag til vedtagelse nr. V 10A).

Kl. 10.30

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Ord er jo taknemlige. Dem kan man komme galt af sted med nogle gange. Der var simpelt hen ting, jeg ikke forstod, vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen.

Hr. Keld Albrechtsen brugte meget tid på at kritisere, at udenrigsministeren i sin tale nævnte en langsigtet afvikling af den samlede landbrugsstøtte. Og så finder man i forslaget til vedtagelse fra Enhedslisten ordene: en langsigtet afvikling af den samlede landbrugsstøtte. Hvad er det for noget at stå og kritisere noget, man er enig i. Eller er sagen ikke bare den, at vi nogle gange skal hjælpe hinanden med at få defineret, hvad vi mener med det. Men det er jo det samme, der står.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er en kort bemærkning til forslaget til vedtagelse fra Enhedslisten. Jeg sad også pludselig og spidsede ører, for jeg har da lige hørt hr. Keld Albrechtsen udspy de voldsomste anklager mod regeringen, fordi den bruger udtrykket langsigtet i forbindelse med afvikling af landbrugsordninger, og så tager man det selv med i sin egen vedtagelse. Det synes jeg er lidt mærkværdigt, vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen. Skulle der ikke lige læses lidt korrektur på dette vedtagelsesforslag?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må give Folketinget en undskyldning. Det er frygtelig pinligt. Det er tekstbehandlingsanlægget. (*Munterhed*). Jamen det er rigtigt!

I det udkast, jeg sendte rundt, som også hr. Henrik Vestergaard har fået, stod der noget ganske andet. Jeg er meget ked af det. Jeg må dybt beklage. Jeg kan kun give en undskyldning til alle involverede i sagen. Der skulle naturligvis

ikke have stået langsigtet, og ja, hvad skal jeg sige mere? Det er meget pinligt.

Men nu er det da i hvert fald, håber jeg, udtrykt krystalklart også på baggrund af denne undskyldning, at det *ikke* er en langsigtet, men en hurtig afvikling, som Enhedslisten går ind for og kæmper for. Derfor tager jeg selvfølgelig det forslag til vedtagelse, som her er fremsat, tilbage med henblik på at få det skrevet rigtigt. Jeg skal så vende tilbage med det senere i debatten.

Jeg beklager dybt dette forøgede tidsforbrug. Men man kan sige, at det eneste gode ved den her episode da i hvert fald er, at det er blevet gjort krystalklart, hvad Enhedslisten mener. Ganske vist ikke på nogen særlig kunstnerisk elegant måde, det må man nok medgive.

Men det er en hurtig afvikling, vi går ind for, og ikke en langsigtet. Jeg takker meget de to ordførere, som fangede denne tekstbehandlingsfejl så hurtigt og effektivt.

Formanden:

Det af hr. Keld Albrechtsen m.fl. fremsatte forslag til vedtagelse er taget tilbage. Ønsker nogen at optage det? (*Ophold*). Da det ikke er tilfældet, er det bortfaldet.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Godt ord igen, og sådan kan der jo af og til smutte noget. Det vigtigste er, at vi får talt om substansen.

Hr. Keld Albrechtsen var i sin tale inde på Cancún, nemlig at EU ikke gjorde nok, og at de gjorde det for sent osv. Nu er det selvfølgelig en forhandling, hvor alle gør, hvad de kan, og naturligvis kan nogle også bedømme, hvornår man skal sætte ind.

Kl. 10.35

Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvilke af USA's, G21-landenes, G9-landenes, Japans og Cairnslandenes bidrag til at opnå en løsning i Cancún – de bidrag, som blev afleveret i Cancún – hr. Keld Albrechtsen syntes var positive og bidrog til, at vi kunne flytte os fremad i en forhandling.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes sådan set, at ulandene førte en konstruktiv linje i Cancún. Det synes jeg faktisk også den mexicanske mødeleder, som er blevet så kritiseret af udenrigsministeren, gjorde. Derfor er jeg overhovedet heller ikke enig i den be-

tragtning, at det var mødeledelsen, der gav anledning til problemer. Derfor mener jeg heller ikke, at man nu skal begynde at centralisere magten i administrationen hos generalsekretæren.

Men ulandene kom faktisk med en række væsentlige indrømmelser på landbrugsområdet, idet de accepterede, at man gik ind og f.eks. lavede forhandlinger om tidsfrister for afvikling af støtte, som ikke var så hurtige, som ulandene helst ville have dem. Så ulandene var meget konstruktive. De gik ind i landbrugsforhandlingerne for at opnå konkrete resultater.

Men man bliver så ved med at sige til ulandene, at de skal acceptere en hel masse nye emner, Singaporeemnerne, som de bare ikke ville have ind i forhandlingerne, fordi det skader ulandene. Det ville man ikke rette sig ind efter fra EU's og USA's side, og derfor var den mexicanske formand nødt til at konstatere, at forhandlingerne ikke kunne videreføres.

Jeg var enig med ham på det tidspunkt. Min bedømmelse var også, at der ikke var mere at forhandle om, fordi USA og EU ikke ville bevæge sig i retning af ulandene. Den danske regering var på vej til at bevæge sig, som jeg sagde. Det var godt nok for lidt og for sent, men den var på vej. Men EU som sådan og USA signalerede ikke de indrømmelser, der kunne gøre det muligt for den mexicanske formand at fortsætte drøftelserne.

Formanden:

Hr. Henrik Vestergaard for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg er i hvert fald enig med hr. Keld Albrechtsen i, at man ikke kan pege på én ting, der var grund til, at det ikke lykkedes i Cancún. Jeg tror, det skyldtes flere ting, og derfor må alle selvfølgelig også lære af det.

Nu forstår jeg, at hr. Keld Albrechtsen er i gang med at få redigeret sit udkast til vedtagelse. Men i vedtagelsen står, at Singaporeemnerne skal tages ud af forhandlingerne. Hvis jeg lyttede rigtigt, hørte jeg udenrigsministeren sige, at man måtte konstatere, at de kunne være blokerende.

Er det ikke fair nok at sige, at når det nu er noget, vi tror på er rigtigt – når vi nu tror på, at fælles regler er bedre end bilaterale regler – så kan vi jo godt arbejde videre for det, men så måske sige, at vi vil sikre, at de ikke blokerer. Er det

så magtpåliggende for Enhedslisten at sige, at de bare skal ud? Eller er det bare sådan en måde at stille sig alene på?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det spørgsmål, jeg stillede i den forbindelse, og som jeg håber både hr. Henrik Vestergaard og ministeren vil svare på, er, om man fra dansk side vil stille forslag i EU i Ministerrådet om, at forhandlingsmandatet, som Kommissionen forhandler på grundlag af, skal ændres, således at Kommissionen kan meddele ulandene, at den ikke vil fastholde Singaporeemnerne, når ulandene ikke ønsker dem.

Det er givet, at et sådant forhandlingsmandat vil medføre, at Singaporeemnerne går ud. Men jeg har altså ikke stillet forslaget på den måde, at man simpelt hen bare trækker dem ud. Jeg har stillet forslaget på den måde, at når EU kommer til møde, skal EU sige til ulandene: Vi er villige til at trække dem, hvis I ønsker det. Det vil de så gøre, det ved vi, og så er de ude.

Men sådan har jeg foreslået man skulle gå frem. Jeg håber, den danske regering vil tilkendegive, at den vil tage et sådant skridt i EU.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken med hr. Jørn Jespersen som ordfører for forespørgerne på F 9.

Jørn Jespersen (SF):

Tak til udenrigsministeren for redegørelsen, som jeg synes var en lidt blandet fornøjelse, heldigvis med det triste først og det lidt mere opmuntrende senere.

Det triste, synes jeg, var analysen, hvor man fik det indtryk, at den danske regering ikke havde lært ret meget af fiaskoen i Cancún. Der blev fra udenrigsministerens side talt om, at en meget væsentlig del af årsagen til sammenbruddet var dårlig mødeledelse og det forhold, at nogle af de stærke ulande havde organiseret sig, G21-landene osv. Det mener jeg er en helt forkert analyse.

Det kan godt være, mødeledelsen ikke var eksemplarisk, men havde der været en reel vilje til at finde en løsning, havde man selvfølgelig fundet den. Og det forhold, at ulandene organiserer sig, synes jeg absolut ikke der er nogen grund til at beklage, tværtimod. Det er velgørende, at vi ser en mere selvbevidst organisering blandt ulandene, som gør, at de kan varetage deres in-

teresser, hvad de har haft meget svært ved at gøre i bl.a. WTO-sammenhæng hidtil.

Kl. 10.40

Så jeg synes, det er nødvendigt både af intellektuelt hæderlige grunde og også for at kunne lave en rigtig linje fremover at erkende, at den altafgørende hovedårsag til, at vi ikke fik et genembrud i WTO-forhandlingerne i Mexico, var de rige landes fortsatte protektionisme på landbrugsområdet, vores manglende vilje til at afskaffe eksportsubsidier, høje toldmure og meget høj landbrugsstøtte. Det er nøglen til at komme i gang med forhandlingerne igen, at man har denne erkendelse.

Danmark har haft sin klare medskyld i forløbet. Det var f.eks. ikke muligt at få regeringspartierne med på at støtte Stuart Harbinsons udspil. Han var som bekendt formand for den landbrugskomité, der forhandlede, og kom med et efter vores opfattelse ganske moderat udspil i foråret, hvor der ikke engang var tale om meget markante nedskæringer; en udfasning af eksportsubsidierne over en række år, javel; en delvis reduktion af den værste handelsforvridende støtte og en nedsættelse af toldsatserne. Men ikke engang dette moderate udspil kunne regeringspartierne støtte på det tidspunkt, og det ville ellers have medvirket til at sætte konstruktive forhandlinger i gang for alvor.

Kort tid før mødet i Cancún var man ikke fra den danske regerings side i stand til at komme med et udspil om, hvilke varer der skulle indgå i den gruppe af varer, som skulle have fjernet deres eksportsubsidier fuldstændig, og derfor må man sige, at der ikke har været noget særlig konstruktivt engagement i reduktion af landbrugsstøtten fra dansk side.

Men så kommer jeg til det positive, for det synes jeg godt man kunne tolke ministerens tale i dag som en reel vilje til, og så kan man jo bære over med, at analysen ikke er knivskarp, hvis til gengæld de fremadrettede handlingsforslag bliver konstruktive. Derfor synes jeg, det ville være dejligt og nyttigt, hvis udenrigsministeren ville uddybe det afsnit i sin tale, der handlede om reduktion og afvikling af landbrugsstøtten.

Hvis vi i fællesskab kunne forlade udtrykket langsigtet, så det en gang for alle var slået ihjel i debatten, ville det være godt. Men det ville være endnu bedre, hvis vi fik præcise målsætninger for reduktionen af eksportstøtte, landbrugsstøtte og toldmure. Hvor meget skal de reduceres og hvornår? Der er brug for mål og tidsplaner. Er

det noget, som udenrigsministeren kan konkretisere, så ville det være godt.

Det andet emne, som er af helt afgørende betydning for at få forhandlingerne i gang igen, er Singaporeemnerne, og der bemærkede jeg noget meget positivt og interessant i ministerens tale, nemlig en åbning for, at man ikke behøver at aftale alt på en gang, altså et opgør med det såkaldte single undertaking-princip i WTO. Det synes jeg er rigtigt tænkt, for hvis man kan komme i gang med en aftale om landbrugsstøtten – om reduktion og afvikling af den; om nedsættelse af told på ikkelandbrugsvarer – uden at skulle nå en enighed om Singaporeemnerne, ville det være meget, meget nyttigt, og det ville være en tillidserklæring til ulandene, og det ville også gøre, at de ville kunne gå ind i en mere konstruktiv debat med os.

Det behøver ikke efter SF's mening at betyde, at vi dropper alle samtaler om Singaporeemnerne. Vi synes sådan set, det ville være fornuftigt at arbejde videre med en række af de ting, der ligger i dem, men det må bare ikke blokere for landbrugsstøtten, og det var det, det kom til. Så hvis ministerens tale skal forstås på den måde, at vi vil forlade single undertaking, foreslå og arbejde aktivt for, at vi først får en aftale om reduktion og afvikling af landbrugsstøtten, nedsættelse af told på industrivarer, og i et andet spor i forhandlingerne diskuterer Singaporeemnerne fortsat, vil det få SF's fulde støtte. Derfor ville det være rart at få at vide, om det var sådan, det skulle opfattes.

Så vil jeg gerne sige velkommen til VK i forbindelse med liberaliseringen af sukkermarkedet. Det var jo oprindeligt det forslag, som oppositionen vedtog uden om VK, men jeg opfattede udenrigsministerens tale sådan, at man nu helhjertet har tilsluttet sig og vil bruge det forslag konstruktivt også internationalt til at gøre opmærksom på Danmarks vilje til at afskaffe de værste af vores landbrugsordninger. Så det er glædeligt, at VK nu er kommet til fornuft på det punkt og støtter liberaliseringen af sukkermarkedet.

Men som sagt efterlyser jeg konkretiseringer af de ting, som lød positivt i udenrigsministerens tale.

Kl. 10.45

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg vil sådan set stille hr. Jørn Jespersen det samme spørgsmål, som jeg stillede hr. Keld Al-

brechtsen. Jeg er jo enig i den konstatering, hr. Jørn Jespersen gjorde, at hvis der havde været en reel vilje fra deltagerne i WTO, så var det lykkedes. Det var sådan set også det, jeg hørte udenrigsministeren udtrykke, da han citerede Pascal Lamy, handelskommissæren i EU. Men kunne hr. Jørn Jespersen så ikke fortælle mig, hvor han synes, at G21-landene, G9-landene, USA, Japan og Cairnslandene i Cancún bidrog med at se, om man kunne skabe en løsning?

Der er nogle, der har en forhandlingstaktik, der hedder alt eller intet. Sådan nogle mennesker kommer tit til at stå helt alene. Og så er der nogle, der forsøger at bevæge sig og flytte sig mod hinanden. Hvor var det, de andre aktører ud over EU bevægede sig, så de fik hr. Jørn Jespersen til at synes, at de gjorde en fremragende indsats?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jamen jeg mener, at det er de rige lande, der i mange år har haft en intet-position, og derfor var det klart de rige landes opgave at sætte gang i forhandlingerne ved at komme med et udspil om at ville acceptere en voldsom reduktion af deres egen landbrugsstøtte. Det var det, der skulle til for at sætte forhandlingerne i gang. Ulandene har jo ingen landbrugsstøtte. Derfor er det ikke dem, der har ansvaret for udspillet.

Jeg takker hr. Henrik Vestergaard for at have givet mig anledning til – for det kan også løse hr. Keld Albrechtsens problemer – at fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget beklager sammenbruddet i forhandlingerne på WTO's ministerkonference i Cancún og opfordrer med henblik på at skabe fornyet fremdrift regeringen til at arbejde for:

- at EU hurtigst muligt og senest inden 1. februar 2004 fremlægger et klart forbedret tilbud i forhold til EU's sidste udspil i Cancún – med konkrete indrømmelser på landbrugsområdet, herunder eksportsubsidier og toldnedsættelser,
- at der sikres en total afskaffelse af landbrugsstøtten – herunder toldbeskyttelse og eksportsubsidier – inden 2014,
- at EU tilkendegiver, at der kan indgås en aftale på landbrugsområdet og for varehandel

med ikkellandbrugsprodukter, før der indgås en eventuel aftale om Singaporeemnerne,

- at aftalen om øget adgang til billig medicin for ulandene gennemføres, herunder at TRIPS-aftalen ændres og løftet om teknologi-overførsel indfries, og
- at tidsfristerne i EBA-aftalen fremrykkes mest muligt.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 11).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Jørn Jespersen har ret i, at den formulering om landbruget, som ligger heri, løser Enhedslistens problem.

Men til gengæld vil jeg godt spørge, hvad der egentlig dybest set menes med formuleringen om Singaporeemnerne. Er hr. Jørn Jespersen ikke enig med mig i, at det er nødvendigt, at vi får vedtaget i EU, at EU giver signal til ulandene om, at man er rede til at droppe Singaporeemnerne? Jeg læser bare det her, som om de alligevel skal ligge i skuffen og kunne smides på bordet. Derfor forstår jeg ikke helt hr. Jørn Jespersens formulering.

Det andet spørgsmål er: Hvorfor er den del af Enhedslistens forslag, som vedrører retten for de fattigste lande til at beskytte og udvikle deres egen landbrugsproduktion, ikke medtaget?

Kl. 10.50

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Hr. Jørn Jespersen leverede sådan set et godt eksempel på, hvorfor det ikke altid er anvendeligt, når 146 lande i konsensus skal blive enige om noget, at opstille nogle meget rigide datoer og beløb og punkter for, hvornår tingene skal afsluttes. For i det udkast, der ligger til vedtagelse, står der, at al landbrugsstøtte skal afvikles inden 2014. Og her må man forstå globalt, fordi vi taler WTO. Men samtidig sagde hr. Jørn Jespersen, at han var vældig, vældig begejstret for Harbinsons udspil. Jamen Harbinsons udspil går jo kun med reduktioner frem til 2013. Det vil altså sige, at hr. Jørn Jespersen nu står og plæderer for, at Harbinsons udspil skal fejres af bordet, for det er slet, slet ikke godt nok.

Er det ikke bare et forsøg på at svinge med fanen og sige, at man er meget dygtigere end alle andre?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det, hr. Henrik Vestergaard skal forstå, er, at der er forskel på at fastlægge en dansk forhandlingslinje og indgå globale kompromiser. Vi synes i SF, at vi skal have et meget ambitiøst mål i Danmark om at få afviklet al landbrugsstøtte inden 2014. Vi ville såmænd gerne gøre det før, men vi ved jo, at man i EU har aftalt en budgetlov frem til 2013, og så har vi sat 2014 som året for, hvor det skal være afviklet. Det vil vi gerne have er dansk politik.

Det betyder jo ikke, at vi vil modsætte os kompromiser, der globalt kan indgås, hvis de peger i den rigtige retning, men er knap så ambitiøse, som vi gerne så. Så vi har en klar ambition for Danmarks vedkommende. Problemet er, at Venstre meget tit taler ukonkret og siger, at i princippet går man ind for en langsigtet afvikling, men så snart der kommer målsætninger og tidsplaner på, bliver Venstre meget bekymret.

Vi har altså det liberale, socialistiske parti, der går ind for en afvikling af landbrugsstøtte, og det protektionistiske, liberalistiske parti, der ikke er ret meget for det.

Så til hr. Keld Albrechtsens spørgsmål. Vi synes, at det ville være fornuftigt at køre forhandlingerne i to spor. Ét om afvikling af landbrugsstøtte og nedsættelse af told på industrivarer og et andet om Singaporeemnerne. Det synes vi, fordi Singaporeemnerne sådan set er fornuftige indholdsmaessigt eller kunne blive det efter vores opfattelse. Der er vi sikkert uenige med Enhedslisten. Men vi vil ikke have – det er vi så enige med Enhedslisten i – at de blokerer for at få et gennembrud for det, der er det vigtigste, nemlig afvikling af landbrugsstøtten.

Derfor foreslår vi simpelt hen at skille dem ad, og at EU tilkendegiver, at man er parat til og ønsker at lave en aftale om afvikling af landbrugsstøtte og nedsættelse af told uden at inddrage Singaporeemnerne i dén aftale. Og så håber vi, at man senere kan diskutere Singaporeemnerne, uden at det blokerer. Der er altså en holdningsmæssig forskel, og den synes jeg vi må anerkende. Det kan blive nødvendigt i forhandlingerne bare at droppe Singaporeemnerne. Det synes vi ikke ville være den heldigste måde, men hvis det er det, der kan lade sig gøre for ikke at blokere, så er vi parate til det.

Formanden:

Så er det hr. Henrik Vestergaard for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg er glad for hr. Jørn Jespersens ord om, at det kan være nødvendigt nogle gange at indgå kompromiser osv. Det kunne være rart, at det også nogle gange blev omsat til noget. Men det er jo ikke det samme, som at man så bare skal lægge alle sine kort på bordet og sige: Her, I kan selv spille mine kort.

En af de bekymringer, som den danske regering jo havde omkring Harbinsons udspil, var, at det ikke tog fat på de eksportstøtteordninger, som USA havde. Se, det havde jo den konsekvens, hvis jeg læser den tekst rigtigt, der blev fremlagt i Cancún, dagen inden mødet blev afsluttet, at her kom USA's eksportkreditfaciliteter faktisk med, og her kom USA's fødevarerhjælp med i en afvikling. Ergo kan man sige, at EU's position på sit område jo tvang amerikanerne til også at give indrømmelser på deres. Ergo skabte vi mulighed for mere frihandel og mere fair handel på verdensplan. Det er da sådan set også meget fornuftigt i en forhandling.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Tak for svaret om WTO og Singaporeemnerne, men jeg kan forstå, at vi er enige om, at de skal kunne droppes. Det er så et fælles spørgsmål, vi har til ministeren, om han også er enig i det. Men jeg må så til gengæld indrømme, at den der med de to spor tror jeg ikke ulandene vil acceptere, ud over at jeg anerkender, at hr. Jørn Jespersen og jeg har en forskellig holdning til, om Singaporeemnerne overhovedet er gode eller ej. Men min vurdering i hvert fald fra min egen deltagelse i Cancún er, at ulandene bare ikke vil have dem, hverken i to adskilte spor eller i et fælles spor.

Kl. 10.55

Men så var der et spørgsmål mere, som hr. Jørn Jespersen ikke fik tid til at besvare: Hvorfor skal der ikke være en undtagelsesmulighed for de fattigste lande, så de stadig væk kan yde landbrugsstøtte, mens de opbygger deres lokale produktion? For i hr. Jørn Jespersens forslag er der ikke en undtagelsesbestemmelse fra afvikling af landbrugsstøtte, der gælder de fattigste lande. Der er der, som hr. Vestergaard også var inde på, en total afvikling globalt, og det mener

jeg ikke de fattigste lande kan klare. De må have de samme muligheder for at yde støtte, som vi havde, da vi opbyggede en landbrugsproduktion, og som vi ikke har brug for mere, men som de har brug for.

Formanden:

Så får hr. Jørn Jespersen ordet for at svare.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

For at tage det sidste først, så jeg i hvert fald får tid til at svare denne gang: Jeg tror ikke, at hr. Keld Albrechtsens fremlæggelse af ulandenes ønsker er helt korrekt.

Så vidt jeg har forstået det, er det, ulandene ønsker, at få mulighed for en toldbeskyttelse i en længere periode, end der ellers er lagt op til, og det synes jeg er et krav man må diskutere med dem og se på relevansen af, men langsigtet skal man ikke bilde sig ind, at ulandene har interesser i at have høje toldmure, heller ikke mod hinanden. De har faktisk en interesse i at komme til at handle mere med hinanden og på den måde udvikle den fælles velstand.

Landbrugsstøtte tror jeg ikke bliver relevant i de fattige lande. Den har de ikke råd til, og jeg er heller ikke sikker på visdommen i, at byboerne skulle betale mere i skat i mange lande, uden skattesystemer i øvrigt, til at give støtte til deres landbrug. Så det tror jeg ikke er vejen frem.

Til hr. Henrik Vestergaard vil jeg sige: Jeg tror egentlig ikke, vi er så uenige, for det er klart, at det også må være et mål at komme af med den eksportstøtte, der bliver givet i USA i form af kreditter og i form af fødevarerhjælp. Det er bare meget, meget vigtigt at bemærke, at den værdimæssigt, når man ser på støtteværdien, er meget, meget mindre end EU's eksportstøtte, og derfor er det os, der skal lægge for og give de største indrømmelser. Kan man så få det andet med, ville det være fint.

Det, der bare er risikoen, og som jeg ikke tror hr. Henrik Vestergaard egentlig ønsker at løbe, er, at man ved at forlange, at USA's meget mindre eksportstøtte også kommer med, blokerer for, at der sker noget med eksportstøtten, for så ville vi jo have i den dårligste af alle verdener, hvor der ikke skete noget på nogen af områderne.

Så vi er enige om målet: Væk med al eksportstøtte, også USA's.

Formanden:

Så er det hr. Keld Albrechtsen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det glæder mig, at hr. Jørn Jespersen er enig i, at der må være nogle undtagelsesregler, som gælder for de fattigste ulande, f.eks. toldbestemmelser.

Jeg synes bare, at der skal være den mulighed for, at de fattigste ulande kan særbehandles positivt, også i forhold til, at de ikke skal overholde alle de strengere regler, der skal gælde i landbrugspolitikken for afvikling generelt.

Jeg har egentlig også forstået det sådan – det kan ministeren jo svare på i sin besvarelse – at den danske regering faktisk er indstillet på, at de fattigste ulande skal have mulighed for en positiv særbehandling i den periode, hvor de opbygger deres landbrugsproduktion. Sådan mener jeg i hvert fald jeg har hørt regeringens meldinger i det spørgsmål. Så det håber jeg der kan være bred enighed om i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jamen jeg håber så, at jeg kan glæde hr. Keld Albrechtsen med at sige, at vi er helt enige om, at der i de her forhandlinger skal gives mulighed for, at ulandene får specielle og differentierede vilkår, f.eks. længere tidsfrister til at indføre nogle ting osv.

Men det betyder jo ikke, at man bare siger ja til alle ulandenes krav, selvfølgelig gør man da ikke det. Der er da også visse ulande, som har en meget, meget høj told, der bliver brugt til at finansiere en overklasse og et korrupt regime, og det skal man da have med i billedet.

Derfor vil jeg sige ja til særbehandling. Lad ulandene fremsætte deres krav, dem skal vi tage positivt imod. Vi skal vurdere dem, og så skal vi sige ja der, hvor det giver mening og er rimeligt.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken med hr. Henrik Vestergaard.

Henrik Vestergaard (V):

Frihandel er en liberal mærkesag, for den har sit udgangspunkt i menneskers frie valg af og mellem varer og tjenesteydelser. Den har sit udgangspunkt i den ædle kappestrid mellem konkurrerende virksomheder om forbrugernes

gunst. Den skaber udvikling og dynamik gennem åben og gensidig videnspåvirkning mennesker og virksomheder imellem.

Kl. 11.00

Fordi frihandel er en liberal mærkesag, skal vi i Venstre også være de første til at beklage, ja, ligefrem begræde; at ministermødet i Cancún endte så pauvert. For kun når vi er samlet, som 146 lande var det i Mexico, og kun når vi samarbejder om resultaterne, kan frihandel blive det værktøj, som bidrager til den globale velstand – et værktøj, som kan gøre en plus en lig med tre.

Det kan godt være, at nogle mennesker tror, at det hjælper at rende alene rundt svingende med deres frihandelsfaner. Godt for dem, men i Venstre ønsker vi at bidrage til løsninger, ikke til ligegyldighed.

Det kan godt være, at nogle mennesker er så rige, at de kan rejse jorden tynd for at fortælle regeringer og parlamentarikere, at samarbejde og sameksistens er noget skidt. Godt for dem, men de fattigste lande har ikke råd til dette budskab.

I Cancún lærtes lektien, at hvis man ikke taler ind i samarbejdet, hvis man ikke bidrager konstruktivt, så kommer der ingen resultater. Alle kan vist beskyldes for ikke at have talt nok ind i samarbejdet, ingen bidrog med tilstrækkeligt. Men værre endnu, nogle kan også beskyldes for ikke at have lært af denne lektie. Stadig er der lande, der ikke har forsøgt at bidrage til løsning af det, som også er dagens spørgsmål: Hvor går WTO hen efter Cancún?

I Venstre ønsker vi, at EU, som jo er det samarbejde, vi er en del af i de globale frihandelsforhandlinger, bidrager positivt til processen og udviser fleksibilitet i forhandlingerne, så der nås et ambitiøst mål. Laveste fællesnævner er aldrig godt nok for os.

Vi er især optaget af, at man lytter til udviklingslandenes ønsker omkring eksportstøtte, omkring bomuld, omkring Singaporemnerne, nogle af hurdleerne i Cancún, men at man også generelt får en dialog med landene, så vi til stadighed er enige om, hvad det er, frihandel som værktøj skaber for os, og at resultatet aldrig indfries med markedsadgang hos andre, men toldmure hos sig selv.

I det hele taget er vi optaget af at tale ind i samarbejdet, fordi vi med vores historie, ikke mindst som lille land, men også for samarbejdet om det indre marked, kender gevinsterne ved indsatsen. Det er sliddet værd. Det er et slid, og derfor er det vigtigt, at vi bruger kræfterne rigtigt.

Det gør vi, når Folketinget samarbejder bredt om at påvirke EU. Venstre går efter et visionært samarbejde, hvor konkrete tiltag og løsningsforslag står i centrum – den indstilling, der også prægede såvel Folketingets, græsroddernes som industriens deltagere i Cancún.

Lad mig i den sammenhæng takke fødevareministeren og udenrigsministeren for den dialog og imødekommenhed, der blev vist folketingsdelegationen i Mexico, et bevis for, at naturligvis betyder det noget, at parlamentet deltager i disse samlinger.

For at skubbe konstruktivt på det videre WTO-arbejde har vi i samarbejde med andre partier omfattende 90 pct. af dette Folketing udarbejdet et forslag til vedtagelse, der understreger vores vilje til samarbejde og resultater.

Jeg skal så på vegne af Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget beklager forhandlingssammenbruddet på WTO's 5. ministerkonference i Cancún i Mexico og understreger betydningen af at fremme en fri og fair handel med varer og tjenesteydelser gennem multilaterale aftaler.

Med henblik på fornyet fremdrift i Doha-udviklingsrunden opfordres regeringen til aktivt at arbejde for, at:

- EU fastholder og forbedrer de tilbud, som blev fremlagt i Cancún,
- Singaporemnerne (handelslettelse, transparens i offentlige indkøb, investeringer og konkurrence) under ingen omstændigheder blokerer for en samlet aftale,
- dialogen styrkes med især de fattigste udviklingslande,
- aftalen om øget adgang til medicin for ulandene gennemføres,
- øget liberalisering af handelen med landbrugsvarer sikres, bl.a. gennem afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte, herunder især eksportsubsidier, et ambitiøst tempo i en balanceret afvikling af den samlede landbrugsstøtte og under hensyn til forbrugere, miljø, dyrevelfærd og udviklingslandenes landbrugsproduktion, og
- handelsinitiativet om Alt-undtagen-Våben åbner for alle landbrugsprodukter fra de fat-

tigste lande før 2009 og udstrækkes til andre ilande.»

(Forslag til vedtagelse nr. V 12).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (se *foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Kl. 11.05

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det er positivt, at der i hr. Henrik Vestergaard m.fl.s forslag lægges op til et ambitiøst tempo for afvikling af landbrugsstøtten.

Ministeren henviste jo til ordet langsigtet, og det kom så desværre også med i det forslag, som jeg fremsatte, på grund af tekstbehandlingsfejlen. Derfor skal jeg så tillade mig at fremsætte det rigtige:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at WTO's 5. ministerkonference endte uden resultat, og finder det af afgørende betydning, at der fra EU's og den danske regerings side fremsættes forslag, som kan føre til positive forhandlinger mellem i- og ulande med henblik på at opnå resultater. Derfor opfordrer Folketinget regeringen til at arbejde for at:

- EU fastholder og forbedrer de tilbud, der blev fremlagt i Cancún,
- dialogen styrkes med især de fattigste udviklingslande,
- Singaporeemnerne tages ud af forhandlingerne,
- aftalen om øget adgang for ulandene til medicin fastholdes og forbedres,
- øget liberalisering af handelen med landbrugsvarer sikres, bl.a. gennem afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte, herunder især eksportsubsidier, en hurtig aftrapning af den samlede landbrugsstøtte og under hensyn til forbrugere, miljø, dyrevelfærd og særligt udviklingslandenes landbrugsproduktion og
- EBA-aftalen åbner for alle landbrugsprodukter fra de fattigste lande før 2009 og udstrækkes til andre ilande.»

(Forslag til vedtagelse nr. 13).

Formanden:

Efter at hr. Keld Albrechtsen har trukket sit først fremsatte forslag til vedtagelse tilbage og har fået tekstbehandlingen justeret, er der nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (se *ovenfor*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg vil gerne stille et par afklarende spørgsmål til Venstres ordfører.

Jeg synes, det er positivt, at man i forslaget til vedtagelse skriver, at EU skal fastholde og forbedre tilbuddet fra Cancún. Men jeg vil gerne have præciseret, hvad det er for forbedringer, som man tænker på her. Er det et mere håndfast løfte om at afvikle eksportsubsidier f.eks.? Er det et mere håndfast løfte om at afvikle landbrugsstøtten hurtigere? Er det et mere håndfast løfte om at nedsætte told på ulandenes eksport? Og ligger der i formuleringen et tilsagn om, at man vil arbejde for, at EU kommer med et ensidigt udspil, som man præsenterer for de andre lande med henblik på at få forhandlingsprocessen i fremdrift igen? Det var det ene spørgsmål.

Kl. 11.10

Det andet spørgsmål går på formuleringen om, at man skal have en ambitiøs og afbalance-ret afvikling af landbrugsstøtten under hensyn til forbrugere, miljø osv. Hvad betyder det? Hvor ambitiøs er man? Hvor hurtigt skal den være afviklet? Og hvad betyder det, at man skal gøre det under hensyn til miljø og forbrugere og dyrevelfærd?

Endelig til den nye formulering, der er kommet med, om, at man skal afvikle det under hensyn til udviklingslandenes landbrugsproduktion. Hvad betyder det?

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Tak for spørgsmålene. Jeg skal svare efter bedste evne og kvittere for, at det blev nævnt, at det var positivt.

I udtrykket at EU fastholder og forbedrer sine tilbud, ligger der i virkeligheden først og fremmest det, at man indtager en fleksibel holdning, allerbedst udtrykt ved pind 2 om, at Singaporeemnerne ikke må blokere, og at man selvfølgelig lytter og siger: O.k., er der andre ting?

Hr. Jørn Jespersen nævner f.eks. selv en konkret fastsat dato for udfasning af alle eksportsubsidier. Ja, i det udspil, der lå den 13. septem-

ber, siger man jo, at man forhandler videre om en endegyldig dato. Det kunne for mig at se være en mulighed, som regeringen gerne måtte tage med og sige: Lad os nu få fastsat en dato for, hvornår det er endegyldigt slut. Men ellers ligger der selvfølgelig i »forbedrer« den fleksible holdning, at man er åben.

Med hensyn til ordene ambitiøst og balanceret vil jeg ikke tage det til indtægt for, at Venstre er meget mere ambitiøs end hr. Keld Albrechtsen og udenrigsministeren, der gerne vil have en langsigtet afvikling, for det kommer an på, hvad vi lægger i ordene. Men i Venstre ser vi jo gerne, at vi får en rækkefølge, der hedder eksportstøtte, direkte støtte og den samlede landbrugsstøtte eller noget af det, man i dag har sat ned i en grøn boks, og at vi sigter hen imod at få det hele fjernet.

Jeg har den holdning, at jeg gerne vil opleve det selv. Så hvis jeg nu bliver 60 år i 2026 – så skal jeg i hvert fald ikke sidde herinde længere – kunne det jo være en stil. Men jeg er nødt til at henholde mig til, at i Harbinsons udspil snakker man om 2013. Der ligger en CAP-reform for 2013. Vi skal være dem, der skal være med til at trække i retning af, at det så går ud. Det ligger der i »ambitiøst«. Så jeg forestiller mig ikke, at det er, når jeg er 80-90 år.

I »balanceret« ligger der selvfølgelig, når vi nu taler WTO, at der er hensyntagen til, at f.eks. USA også sænker deres ting, og at det ikke skal være ensidigt. I »balanceret« ligger selvfølgelig også en hensyntagen til, at de, det kommer til at ramme – det kunne være udviklingslandene, men det kunne også være de danske og europæiske landmænd – selvfølgelig får en mulighed for at se, hvordan den nedtrapning ser ud, og så omstille sig til det.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge hr. Henrik Vestergaard, hvad det betyder, når man siger, at Singaporeemnerne ikke må blokere. Jeg er selvfølgelig enig i, at de ikke må blokere, men hvad er den praktiske konsekvens af, at der står sådan i forslaget?

Betyder det f.eks., at den danske udenrigsminister skal stille et forslag i EU om, at EU skal give den melding, at man ikke vil kræve at få Singaporeemnerne ind, hvis ulandene ikke ønsker det? Eller betyder det, at man skal vente og se, hvad der sker, og så eventuelt diskutere, om man skal gøre noget? Det var det, man gjorde i

Cancún, og dermed kom man for sent til at gribe effektivt nok ind i forløbet.

Det, vi ønsker, er, at man griber ind nu, hvor tiden er til det, med et aktivt forslag. Så det vil jeg godt bede hr. Henrik Vestergaard uddybe.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Tak for svarene.

Jeg skal igen bekræfte, at jeg mener, det er positivt, at der bliver lagt op til at forbedre tilbudet. Jeg synes bare, det er afgørende, at vi kommer til klarhed over, på hvilken måde det skal ske, for én ting er, at man vil være mere imødekommende eller fleksibel, som hr. Henrik Vestergaard siger, noget andet er jo, hvis man bliver konkret og kommer med et udspil fra EU's side, der siger: Vi er parate til noget på eksportsubsidier osv.

Kl. 11.15

Derfor vil jeg spørge igen: Ligger der i det, at Danmark vil arbejde for, at EU selv kommer med et udspil om en forbedring af de ting, man var parat til? Det kunne f.eks. være, som hr. Henrik Vestergaard også nævner, at man fik sat en dato for afvikling af eksportsubsidier. Er det det, der ligger i det?

Så er jeg glad for, at Venstres ordfører er mere ambitiøs, end en af hans kolleger var under en tidligere debat, hvor landbrugsstøtten skulle afvikles over 60-80 år. Det er nu blevet til 2026. Det er også lang tid, men det er dog et klart fremskridt i forhold til 60-80 år. Vi er altså bare mere ambitiøse i SF, vi synes ikke, at 23 år er acceptabelt, men det er da et fremskridt.

Så er der endelig formuleringen under hensyn til forbrugerne osv. Sådan som jeg hørte hr. Henrik Vestergaard, betyder det, at man vil fortsætte med støtten i den grønne boks, eventuelt en øget støtte i den grønne boks, i mange år. Var det rigtigt opfattet?

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg skal se, om jeg kan nå at svare på alle de spørgsmål.

Om Singaporeemnerne er jeg nødt til at sige, at vi kan godt lide Singaporeemnerne. Vi synes, det er rart med fælles regler i stedet for, at alle lande har sine, eller at de stærke lande, eksempelvis USA, alene laver bilaterale aftaler over hele verden.

Vi synes faktisk, det er rart med fælles regler. Det synes vi også et lille land som Danmark har

glæde af. EU fremlagde jo allerede positiv forhandlingsindstilling med to punkter i Cancún, hvor man sagde, at man var parat til at afvige fra, at de skal være med under single undertaking. Det betyder ikke, at lande, der ikke kunne være enige om dem, kan fortsætte med dem.

I det forslag, der ligger her, for det er det, spørgsmålet går på, er det sådan for Venstre, at udenrigsministeren kan tage ned på den måde, man nu gør det, jeg har jo aldrig været udenrigsminister, og fortælle, at Danmark har en fleksibel indstilling til det, at vi vil arbejde for det, at vi gerne vil have lov til at forklare, hvorfor vi synes, det er en god ting. Det vil vi også gerne i dialog med udviklingslandene om, men det må ikke være det, der blokerer for en samlet aftale. Så kan jeg næsten ikke komme det nærmere,

Men der kommer ikke et krav, og det er så også til hr. Jørn Jespersen, om, at nu skal udenrigsministeren og regeringen søreme tage ned til EU og sige, at EU bare har at komme med et ensidigt udspil med de og de punkter. Efter at have oplevet Cancún synes jeg ikke, at det er en smart forhandlingstaktik bare at lægge alle kortene på bordet og agere ensidigt. Jeg synes, det er vigtigt, at man giver sig tid til dialog og lytte til, hvor det er, de her knaster er, og så forsøge at finde en løsning på det.

Jeg tror, det var det, ellers må hr. Jørn Jespersen gå op og spørge en gang til.

Formanden:

Så er det hr. Keld Albrechtsen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, hr. Henrik Vestergaard undervejs i de drøftelser, vi har haft frem til den her debat, har vist betydelig imødekommenhed, men de sidste svar, vi får, vil altså gøre det meget vanskeligt for Enhedslisten at stemme for det forslag, som ligger.

Det har at gøre med, at der tilsyneladende mangler den nødvendige handling, for det er jo nødvendigt at få ændret det forhandlingsmandat, som EU-kommissær Lamy forhandler på, inden man kommer i gang med nye møder. Det viste sig jo tydeligt i Cancún, at EU ikke har den handlekraft, der skal til for at kunne ændre sit forhandlingsmandat undervejs i en forhandlingsrunde. Det skal altså gøres herhjemme i Europa, inden man tager af sted.

Derfor er det nødvendigt, at den danske regering stiller konkrete forslag på landbrugsområdet og på Singaporeområdet. Derfor håber jeg, at hr. Henrik Vestergaard kan give tilsagn om, at hans forslag skal forstås sådan, at udenrigsministeren aktivt skal fremlægge forslag om de to spørgsmål i EU's Ministerråd.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Det hænger lidt sammen med det spørgsmål, som hr. Jørn Jespersen stillede før.

Venstres opfattelse er, at det er fornuftigt, at EU nu for de enkelte lande og samlet gør sig klart, hvordan man kommer videre med den her runde, og at man, hvis mødet er den 15. december i Genève eller senere, selvfølgelig besinder sig på at sige: Hvor er det, EU vil udvise fleksibilitet? Hvor er det, man vil være parat til at være åbne over for det, andre lande måtte sige?

Kl. 11.20

Men jeg tror ikke på, at det rigtige i det her spil ville være, at Folketinget nu udstyrer udenrigsministeren med klare punkter om, hvad han aktivt har at tage ned og sige til Ministerrådet, som EU så bare har ensidigt at fremlægge. Jeg synes, det er utroligt vigtigt, at man lytter til hinanden her, at man er fleksible. Vedtagelsen er selvfølgelig udtryk for, at Venstre er indstillet på, at udenrigsministeren udviser maksimal fleksibilitet.

Vi synes stadig væk, at målet må være en bred aftale, fordi frihandel er noget godt, frihandel gavner os, frihandel giver os større velstand. Det er ikke noget farligt, det er ikke noget grimt, det er jo noget godt for alle. Hvorfor dog ikke udnytte, at en plus en er tre? Det er indstillingen.

Jeg håber, det er svar.

Formanden:

Hr. Jørn Jespersen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Nej, men det er jo netop ikke frihandel, vi har i dag. I dag har vi massiv protektionisme i de rigte lande. Det er ikke noget godt, det er noget skidt, og derfor er det jo afgørende, at vi giver et mandat, der gør, at Danmark lægger sin vægt ind på at afskaffe den protektionisme, primært af hensyn til de fattigste lande.

Derfor synes jeg da, det er afgørende, at vi kan få at vide, hvad den vedtagelse, der ligger her, betyder. Betyder den, at udenrigsministeren skal sige, at Danmark synes, at man skal undtage Singaporeemnerne fra den single undertaking, altså at man kan lave en aftale om afvikling af landbrugsstøtten, uden at de emner indgår i aftalen?

Og tilsvarende: Når man vil forbedre tilbuddet på eksportstøtte, landbrugsstøtte osv., er det så noget, udenrigsministeren aktivt vil fremføre? Det betyder jo ikke, at man ikke efterfølgende kan være fleksibel i forhold til, hvad de andre lande siger, og finde den bedst mulige løsning. Det betyder bare, at Folketinget aftaler med hinanden, hvad danske regeringsrepræsentanter siger i forhandlingerne som udgangspunkt for de forhandlinger.

Derfor må vi da kunne få at vide, både hr. Keld Albrechtsen og jeg, om der i formuleringerne ligger et aktivt dansk udspil som udgangspunkt for fleksible forhandlinger. Eller ligger der bare sådan et generelt tilsagn om, at man vil høre, hvad de andre siger, og være fleksible i forhold til det?

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Fra Venstres side ligger der i det, der står, at udenrigsministeren selvfølgelig skal tage ned og argumentere for, at Danmark ikke synes Singaporeemnerne må blokere for en endelig aftale. Det er da et fint mandat at være udstyret med. Det modsatte havde jo været, at vi havde udstyret ham med et mandat, der hed, at Singaporeemnerne skal med. Så her er da noget! Men vi opregner altså ikke en liste over, hvad han præcis skal gøre.

Omkring eksportstøtten: For Venstres skyld må udenrigsministeren gerne meddele Ministerrådet, at vi er parate til, at der fastsættes en dato i WTO-forhandlingerne, hvor al eksportstøtte er udfaset.

Lad mig så lige sige, når alle nu altid forsøger at gøre EU til den store skurk, det gør jeg bestemt ikke: Hvis man følger udviklingen i eksportstøtten, gav EU i 1995 7,8 mia. kr., i 1999 5,5 mia. kr., i 2001 3,4 mia. kr. Der er altså en proces i gang.

Og det er ikke rigtigt, at de rige lande bare står for protektionisme. Uruguayrunden var jo udtryk for noget af det samme. Det er en af tingene.

Lad mig så sige i forhold til Harbinsons udspil, at EU jo har lavet en landbrugsreform, og også den så jeg gerne var kommet videre, men den taler dog ind i Harbinsons udspil, og det vil sige, at EU tilpasser sig det og i det tempo, der hedder: eksportstøtte, handelsforvridende støtte og så støtte i øvrigt.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken, og det er hr. Claus Larsen-Jensen.

Claus Larsen-Jensen (S):

Da vi før Cancún-mødet i Mexico her i Folketinget diskuterede oplægget til WTO's ministerkonference, havde vi alle fokus på det, der er det helt centrale, hvis man skal nå et resultat i den såkaldte Doharunde.

Udviklingslandene, ikke mindst de mindst udviklede, men også de mere udviklede af udviklingslandene, skal opnå synlige resultater og aftaler, så de kan få et økonomisk og udviklingsmæssigt løft ved at deltage i WTO-samarbejdet.

Der skal skabes ikke bare fri, men også fair handel. En af forudsætningerne, for ikke at sige en af de allervigtigste eller den vigtigste forudsætning herfor, er, at EU, USA og Japan, som yder 80 pct. af den globale støtte til landmænd i egne lande, gennemfører gennemgribende landbrugsreformer, og at disse landbrugsreformer skal medføre, at støtten afvikles, mindskes, helst fjernes, så den konkurrenceforvridning, der er, bliver fjernet i forhold til udviklingslandene.

Kl. 11.25

Det har været en klar blokering, at der ikke er gjort nok i de lande og regioner som EU, der yder massiv støtte til egne landmænd.

Med den forhandlingsform, man har, og at man skal færdiggøre i 2005, og at man har princippet om single undertaking – jeg ville prøve at bruge et dansk ord, og så står jeg og bøvler i det her – hvor det handler om, at man først i den sidste ende har aftalt det hele, gør det jo vanskeligt midtvejs at få folk til at kaste håndklædet ind på forhånd, og det låser selvfølgelig en forhandlingssituation, som det skete i Cancún.

Men erfaringen fra Cancún-mødet er, at der er givet et klart signal om, at skal der opnås resultater i Doharunden, skal der altså ske nogle markante ryk i holdningerne hos forhandlerne. Der er behov for nyt gennembrud.

Derfor vil jeg sige, jeg er meget tilfreds med den anden halvdel af udenrigsministerens sådan offensive del, hvor han siger, at nu bliver vi

fra dansk side, fra regeringens side og også fra Folketingets side, i forhold til vores partnere i EU altså nødsaget til at gøre noget ganske aktivt, så vi kan spille ud mere offensivt og forhåbentlig nå et resultat.

Jeg betragter det, som vi har debat om i dag, som at vi udstyrer regeringen med det mandat til at kunne klare den opgave i EU-regi, for det, der er målet, er, at vi skal have fjernet de handelsforvridende støtteordninger, vi skal have kigget på eksportsubsidierne, der skal afvikles, vi skal også give nogle indrømmelser på bomuldsområdet, som også ministeren har sagt, vi skal have mere fart i en afvikling af landbrugsstøtten, og her gælder kravet ikke bare EU, men det gælder alle lande, som yder en massiv landbrugsstøtte.

Vi skal også have taget hensyn til miljø, dyrevelfærd, udviklingslandenes landbrugsproduktion osv. og de aftaler, der ligger omkring EBA, og her er landbrugsområdet ganske afgørende.

Så vil jeg sige om Singaporeemnerne, at når vi støtter, at man siger, at Singaporeemnerne ikke må blokere, er det selvfølgelig, fordi vi ønsker, at man tager en drøftelsen med udviklingslandene om de her områder. Vi mener faktisk, at nogle af udviklingslandene tager fejl, når de siger, at det skader dem, og at det er et nyt forsøg på protektionisme. Det samme gælder, når vi diskuterer holdningerne til miljø, arbejdstagerrettigheder.

Det, der er det afgørende, og det, der er det afgørende signal for mig her, som også er indholdet af det, ministeren har sagt, og indholdet af den fælles vedtagelse, der er lagt op til, er, at kan vi få en Dohaafte på de centrale områder omkring landbrug m.v., så må Singaporeemnerne altså i den sidste ende ikke gå hen og være en blokerende faktor. Det er et stærkt og nyt og godt signal, som er absolut nødvendigt fra EU's side, hvis det her skal lykkes.

Det er på høje tid, og jeg mener, det er af afgørende interesse både for os og også for den globale balance i forhold til uligheder og det forhold, at et stort antal lande er hægtet af, føler sig hægtet af, føler sig svigtet, føler, at alle os, der befinder sig i den rige del af verden, i virkeligheden beskytter os selv i massiv grad og ikke sørger for, at få hægtet dem med på den globale udviklingsvogn.

Derfor er vi også medforslagsstillere til den vedtagelse, som Venstres ordfører læste op.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil bare advare hr. Claus Larsen-Jensen imod den idé med, at tidligere kolonimagter nu igen skal til at fortælle ulandene, hvad der er bedst for ulandene selv.

Man må altså anerkende det faktum, at der er mange ulande, der mener, at disse investeringsaftaler er til gavn for de multinationale selskaber og ikke til gavn for ulande. Det må vi anerkende at de mener. Det kan altså ikke hjælpe noget, at vi så siger, det er forkert: I ved ikke, hvad der er bedst for jer selv. Det er en forkert måde at diskutere på, sagt til hr. Claus Larsen-Jensen.

Derfor vil jeg godt spørge: Mener Socialdemokratiet virkelig, at det er klogt med de forslag om nu at centralisere magten i WEU omkring generalsekretæren og andre beslutningsprocessen, sådan at man kan køre enkeltmemorier igen, som ulandene ikke bryder sig om? Det er jo rettet mod ulandene, og hvis man kommer med den slags administrative ændringer nu, så gør man da kun det hele endnu mere vanskeligt.

Kl. 11.30

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Må jeg tage det sidste først?

Tilfældige formænd er jo ikke nødvendigvis en styrke i forhold til en organisation som WTO. Jeg synes i øvrigt, at der måske er god grund til at få kigget hele WTO's organisation efter i sømene, både når det gælder det ledelsesmæssige, det rent demokratiske og også den parlamentariske indflydelse. Det er også noget af det, jeg hører fra en række af de folkelige organisationer både i Danmark og uden for, så det kan jeg se meget god mening i.

Så vil jeg sige, at jeg hopper ikke helt på den der. Det er på en eller anden mærkværdig måde blevet progressivt at gå ud og bare give de mest reaktionære protektionistiske udviklingslande medløb, når de siger, at det vil de ikke have. Et er, at vi siger, at det ikke må blokere for en aftale, men vi bliver altså nødsaget til at diskutere med dem, at når de ikke vil have arbejdstagerrettigheder ind, når de ikke vil have miljøregler ind, når de ikke vil have investeringsaftaler, så er det i virkeligheden ikke noget, der gavner dem selv.

Jeg kender udmærket synspunkterne om investeringsaftaler, man mener, at det er multinationale selskaber, der har fordel. Det kunne jo også godt for det første være, at investeringsaftaler for de lande, der blev investeret i, kunne

betyde, at der var en sikkerhed for virksomheder, som kom og investerede. Således at virksomheder, som i dag ikke kunne drømme om at investere, faktisk kunne gøre det med en vis sikkerhed, så der blev trukket investeringer til lande, der mangler investeringer.

Punkt 2 at der kom nogle spilleregler, som betød, at de virksomheder, der investerede, skulle opføre sig ordentligt og respektere national lovgivning i de pågældende lande. I dag er det jo rent faktisk jungleloven, der gælder.

Så i virkeligheden er aftaler på de her områder det modsatte af junglelov, og jeg er sådan set tilhænger af sådan et regelbaseret system. Det synes jeg er en rigtig god idé, og det synes jeg, man skal diskutere med udviklingslandene.

Men når vi siger, at vi ikke vil lade det blokere på de andre tunge områder, så er det en anden snak, men derfor kan man jo godt holde synspunktet på dagsordenen. Det er efter min mening hverken kolonialisme eller imperialism eller noget af samme skuffe.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er glad for, at hr. Claus Larsen-Jensen rejser spørgsmålet om at få øget demokratisk kontrol, f.eks. ved at få en parlamentarisk forsamling i WTO. Så synes jeg bare, man skulle sige det i stedet for at sige ligesom udenrigsministeren, at nu skal magten yderligere koncentreres i administrationen hos generalsekretæren. Det er faktisk det modsatte af at indføre demokratisk kontrol, så de ting hænger ikke rigtig sammen.

Jeg vil opfordre til, at man udstyfter det, udenrigsministeren sagde om at styrke administrationen og så i stedet for siger det, hr. Claus Larsen-Jensen sagde, nemlig at styrke den parlamentariske og åbne del af organisationens arbejde.

Så vil jeg bare spørge hr. Claus Larsen-Jensen, om det ikke er korrekt, at alle udkast, der hidtil har været omkring investeringsaftaler, først og fremmest har bygget på alle de mange rettigheder, multinationale selskaber skal udstyres med, så man ikke kan vedtage en lovgivning, der regulerer forholdene i de enkelte lande.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Hvis man skal have en mere demokratisk, parlamentarisk styret proces i WTO, jamen så er det klart, at vi skal slås for den parlamentariske for-

samling. Jeg kan konstatere, at villigheden ikke har været stor. Nogle af landene, også udviklingslandene, som måske ikke alle sammen er voldsomt tyngt af demokratiske spilleregler, er jo ikke ligefrem voldsomt begejstret for en parlamentarisk repræsentation. Derfor har vi noget til gode på det her område.

Der er taget en række initiativer, jeg synes, det har været for svagt, og jeg synes, det går for langsomt på området, og det skal vi gøre noget ved. Men det er da ikke i modsætning til at sørge for, at WTO's ledelse og administration i virkeligheden fungerer effektivt.

Jeg går da ud fra, at vi i dette Folketing er enige om, at en af forudsætninger for, at vi kan fungere effektivt som politikere, er, at vores administration i Folketinget og i ministerier rent faktisk er effektiv, og at der er en form for synlig ledelse, som kan anvendes til noget, så vi har noget fornuftigt at tage stilling til. Sådan er det også i internationale organisationer. Vi har alt for mange internationale organisationer, der sejler for meget rundt, fordi der er mangel på ledelse. Så det mener jeg at vi skal gøre.

Så er der investeringsaftaler. Jo, jo, jo, jeg har også set de første udkast, men jeg synes bare, man glemmer den anden side af medaljen, der handler om, at det også er et spørgsmål om, at en række af de lande, der er hængt af den globale udvikling, der ikke er en del af det internationale handelssystem, der lider af den skavank, at der ikke er en eneste, der ville drømme om at investere en krone i foretagendet, bl.a. fordi der er rod og ballade med uorden og ingen ordnede regler. Man ved ikke, hvad man skal rette sig efter. De tiltrækker ikke en eneste krone i investering, hvis ikke der er nogle klare investeringsregler, som samtidig kan være en beskyttelse for landene.

Kl. 11.35

Jeg plejer at have den faktor, hvis man skal vurdere, hvorfor der ikke kommer investeringer i et udviklingsland, at man skal stille folk følgende spørgsmål: Hvis det nu var dig, der skulle investere, ville du så investere din pensionsopsparing i det på gældende land? Hvis svaret er nej, så har man også en forklaring på, hvorfor ingen andre gør det.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Så synes jeg bare, at Socialdemokratiet skulle komme med sådan et forslag til investeringsaftale, der giver ulandene nogle rettigheder til også at gå ind og vedtage lovgivning, der regulerer forhold, som berører et multinationalt selskab og dets ejendom i et land.

Det glæder mig, at hr. Claus Larsen-Jensen understreger det parlamentariske problem, der er i WTO, det demokratiske underskud kan man kalde det. Derfor vil jeg godt spørge, om vi – Socialdemokratiet og Enhedslisten – ikke kunne være enige om at opfordre udenrigsministeren til at genoptage bestræbelserne på at få en parlamentarisk forsamling, for det tror jeg, at den tidligere regering under ledelse af Poul Nyrup Rasmussen, arbejdede for. Sådan husker jeg det, men det er, ligesom om det arbejde er gået i stå.

Og det parlamentarikermøde, vi havde i Cancún, hvor jeg i øvrigt havde den ære at holde en lille tale – som fik stor applaus fra ulandenes side, vil jeg gerne viderebringe – var jo en forsamling, der var organiseret uden for WTO, som altså parlamentarikere havde lavet bl.a. i samarbejde med Europa-Parlamentet, der for en gang skyld gjorde noget nyttigt.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Ja, nu er vi kommet til den operative del, og jeg har noteret mig hele dagen i dag, at det stort set har været meget vanskeligt for Enhedslisten at kunne finde en undskyldning og måtte have en computerrettelse for ikke stort set at tilslutte sig det, vi andre mener. Det synes jeg sådan set er dejligt.

Men vi kunne da godt i Folketingets Europaudvalg, hvis vi skal gøre WTO-arbejdet lidt mere operativt, sætte et stykke udviklingsarbejde i gang og kigge på udvikling af hele det parlamentariske. Det synes jeg da ville være en god idé; det kunne vi nok samle alle partier om. Vi kunne vel også tage fat på en investeringsaftale; vi kunne også bede regeringen – og så kan jeg stille det som et spørgsmål til udenrigsministeren – om ikke også regeringen kunne tage initiativ til at kigge på, hvordan og hvorledes en sådan afbalanceret aftale kunne udvikles. Så kunne vi jo tage en drøftelse senere om det i Folketinget.

Så skal jeg bare sige om det parlamentariske samarbejde: Lige så vel som vi har sloges for, at vi i EU-regi skal have styrket det parlamentari-

ske arbejde, jeg tænker her særskilt på nationalparlamenters opgaver, så ligger vi jo og bøvler rundt i de globale organisationer. Nogle gange deltager vi sådan lidt i afdelingen af det, jeg kalder den politiske turisme, ved at deltage i den slags møder, fordi det ikke er en formel forsamling. Vi har IPU, Den Interparlamentariske Union, der fungerer, som meget gerne ville ind og overtage rollen i det her og ikke rigtig har haft succes med det. De møder, der har været Seattle, og som også var i Cancún, har vel ikke rigtig levet op til det her.

Derfor synes jeg da, at lige så succesfuldt, som vi har forsøgt på det europæiske område at se, om vi kan styrke den parlamentariske indsats, kan vi vel gøre en indsats for også at forsøge at gøre det i forhold til WTO.

Men så vil jeg bare sige: Så er vi nødsaget til at tænke det sammen med alle de andre internationale organisationer, vi deltager i. Jeg hører til dem, der er noget betænkelig ved hele den vækst, vi har i internationalt samarbejde, hvad vi skal deltage i på kryds og tværs, og at vi ikke får skabt et sammenhængende system også med den parlamentariske indflydelse på alle de internationale og europæiske organisationer, vi deltager i.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg har to spørgsmål til Socialdemokratiet. Det første går på den formulering, der handler om, at man ikke må lade Singaporeemnerne blokere for en aftale. Hvordan opfatter Socialdemokratiet den mere præcist? Den kan jo godt betyde, at man i sidste øjeblik giver lov til at kaste nogle af emnerne, hvis det er nødvendigt, som en slags indrømmelse.

Den kan også betyde, at man allerede nu meddeler, at de er ude, som Enhedslisten gerne vil have. Endelig kan den betyde, at vi kommer med et udspil, hvor vi siger: Vi forlader single undertagning på det her område. Vi er parat til at lave en aftale, hvori Singaporeemnerne ikke indgår, men vi forhandler så videre med dem. Vi vil gerne fortsat snakke om dem. Og jeg forstår, at Socialdemokratiet ligesom SF synes, at der kunne være mange gode muligheder i at få aftaler på nogle af Singaporeemnerne.

Kl. 11.40

Derfor håber jeg selvfølgelig, at man er enig med SF i, at det er den sidste mulighed, der skal vælges, og vil tilkendegive det, sådan at vi får en

præciserende fortolkning af, hvad den vedtagelse eventuelt måtte betyde.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg kan høre på retorikken, at ordene lægges forskelligt, men jeg hører også, at når vi skal drage konklusionen, så lander vi sådan set samme sted. Det afgørende er jo, ligesom når man spiller kort, at man kan have nogle kort på hånden, man hellere vil give ud end andre. Men i den sidste runde, for sådan er forhandlingsforløbet også, så har man været igennem.

Det kunne jo godt være, at nogle af udviklingslandene sagde: Hov, vi har sådan set misforstået noget på det pågældende område, og med den og den præcisering eller ændring vil vi gerne være med på det og det område. Den mulighed synes jeg at vi skal have, det har jeg også forstået at hr. Jørn Jespersen og SF er tilhænger af.

Men kommer vi frem til, at et, to, tre, fire eller alle emnerne omkring Singapore ikke kan hentes i land, så står der klart og tydeligt, at så må det ikke i den sidste ende blokere for, at vi kan hente ind på de tunge områder omkring landbrugspolitik, altså der hvor der virkelig er substantielle økonomiske interesser gemt for udviklingslandene. Det synes jeg ikke kan siges tydeligere. Jeg mener sådan set også, at vi bredt – i det jeg hørte hr. Jørn Jespersen sige – er fuldstændig på samme linje.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg skal da lige takke for, at Socialdemokratiet er gået konstruktivt ind det forslag til vedtagelse, vi har fremsat sammen.

Men jeg synes, jeg hører på de svar, hr. Claus Larsen-Jensen bliver nødt til at give hr. Keld Albrechtsen og hr. Jørn Jespersen, at det er meget, meget svært at se, hvor der er en reel uenighed. Jeg vil godt spørge hr. Claus Larsen-Jensen, om han ikke stadig væk undrer sig over, hvorfor Enhedslisten og SF ikke har været heroppe og erklære, at de selvfølgelig kan stemme for det forslag til vedtagelse, der ligger her, fordi det jo selvfølgelig er en styrke jo mere sammen, vi kan stå. Nuvel, 90 pct. af Folketinget er der, men det kunne da være rart at få de to socialistiske partier med også.

Kan hr. Claus Larsen-Jensen se den helt store forskel?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Er hr. Henrik Vestergaard interesseret i uddybende at få at vide, hvad SF står for, så synes jeg, det var mere naturligt at spørge SF end Socialdemokratiet, men det må de jo selv finde ud af, de to herrer.

Det, jeg er interesseret i, er at få afklaret, om der kommer en aktiv udmelding fra Danmark, fra EU, hvis denne her strategi, der lægges op til, lykkes. Kommer der så en udmelding om, at Danmark og EU er parate til at indgå en aftale uden Singaporeemnerne? Når jeg synes, at det er meget vigtigt, er det jo, fordi vi skal huske, at vi har haft et sammenbrud med meget stor skuffelse og bitterhed til følge. Jeg tror, det er nødvendigt at komme med et meget klart og aktivt udspil for at få fremdrift i forhandlingerne igen. Ellers frygter jeg, at de står i stampe i meget lang tid.

Jeg tror, at et udspil, hvor vi fra EU's side siger, at vi er parate til at lave en aftale uden Singaporeemnerne, men at vi i øvrigt ønsker at diskutere dem videre, kunne være det signal, der fik mange ulande til at sige: O.k., nu er der så lært af erfaringerne; nu er der kommet en positiv imødekommelse fra EU's side.

Derfor kunne jeg stadig væk godt tænke mig en tydeligere bekræftelse på, at det er det, der vil blive sagt udadtil og ikke bare en fleksibilitet i forhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg kan lytte mig til, at forskellen ligger imellem, at man kaster disse emner fuldstændig væk fra starten, siger, at vi dropper det, men at vi gerne vil diskutere det, og at vi siger, at vi gerne vil diskutere det, men vi er villige til, at det ikke blokerer, når vi når frem til målstregen.

Når jeg brugte udtrykket i den sidste ende, hænger det jo sammen med, at den forhandlingsform, man har, jo gør, at intet er aftalt før til sidst. Derfor er det afgørende jo, at når man kommer frem til målstregen, så er signalet fra os i Folketinget til den danske regering og fra den danske regering videre i EU-systemet, som jeg opfatter det her, at det er vores forudsætning, at Singaporeemnerne ikke må blokere. Jeg kan ikke sige det tydeligere.

Formanden:

Hr. Jørn Jespersen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Men det er jeg ked af, for dermed bliver signalet altså for dårligt, og dermed får vi ikke den effekt, der kunne ligge i at få skabt mere fremdrift i forhandlingerne. Jeg kan godt høre på både hr. Claus Larsen-Jensen og andre, at man synes, at det her er meget i småtingsafdelingen, men det er det altså ikke.

Kl. 11.45

Man har været igennem et forløb, hvor Singaporemenerne har blokeret – efter vores opfattelse ikke retmæssigt, men det har de altså – og derfor synes jeg, det er helt afgørende, at der kommer et signal fra EU om, at vi er parate til at lave en aftale om reduktion af landbrugsstøtten og om nedsættelse af told, uden at Singaporemenerne indgår.

Men man kan da godt samtidig sige, at vi fortsat gerne vil diskutere dem, men det er ikke en betingelse for os, at de indgår i løsningen. Det kunne man da godt sige udadtil, i stedet for at vente med at droppe dem, til det måtte blive nødvendigt, for så indgår de stadig væk i hele det forhandlingstaktiske spil; derfor synes jeg, at der er brug for den afklaring, og jeg synes, signalet bliver for dårligt, så længe den ikke kommer.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg har faktisk forstået, at det forholder sig sådan, at EU's chefforhandler, Pascal Lamy, rent faktisk i Cancún har givet udtryk for dette på EU's vegne, og hvis det er korrekt, hvad jeg må bede udenrigsministeren be- eller afkræfte, så kan jeg ikke rigtig se, hvad hovedproblemstillingen er andet, end at vi skal nå en aftale i Doharunden. Lad os så med den måde, det forhandlingsmæssigt er tilrettelagt på, sørge for at lette vejen ved at sige, at det her ikke må blokere, men vi har det da stadig væk på dagsordenen i forhold til de diskussioner, der skal være med udviklingslandene. Det vil da være temmelig dumt, at trække det helt væk fra ens egen dagsorden, når man faktisk mener, at der er sund fornuft i forslaget.

Formanden:

Vi kan gå videre i ordførerrækken.

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil godt starte med at takke for denne debat, vi har fået om frihandel, for Dansk Folkeparti har altid været tilhænger af frihandel.

Vi mener, at det, at folk kan handle frit, er vejen frem til på sigt at bringe ulandene op til samme standard, som vi har her i Danmark. Derfor er det også ærgerligt, at aftalen i Cancún ikke blev til noget i den her omgang. Vi så jo også efter mødet i Cancún, at man begyndte at skændes om, hvem der egentlig var skyld i, at mødet brød sammen.

Jeg mener, at det er fortid nu, og nu skal vi se fremad, se, hvad vi kan gøre for at få forhandlingerne i gang igen. Som jeg vurderer det, er situationen meget fastlåst, kan man sige, og der er behov for at sætte processen i gang igen. Her kan Folketinget hjælpe EU lidt på vej med nogle af de input, de har brug for.

Vi i Dansk Folkeparti har hele tiden bakket op om et WTO-regi, og at man skal forbedre adgangen for tredjeverdenslandene til at komme ind på de vestlige landes markeder, for det er jo netop en af forudsætningerne for, at de kan få rettet op på deres økonomi og få en højere levestandard.

Men for at vi kan komme videre i WTO-regi, må vi nok overveje, om der ikke skal udvikles et forslag til demokratisering af forhandlingsprocessen i WTO, og det skal foregå for at sikre, at WTO's medlemslande har fuld indflydelse på, at det er dem, der er med til at bestemme slagets gang, og ikke en tilfældigt valgt udenrigsminister, som vi så i Cancún i Mexico.

Men det er helt klart, at vi i WTO-regi og med WTO-forhandlinger løbende må overveje, hvad problemerne er, og hvordan vi kan løse dem, for det er ikke let, specielt ikke, når aftalen er baseret på, at intet er aftalt, før alt er aftalt. Så med hensyn til miljø- og handelspolitik er det grundlæggende vores opfattelse i Dansk Folkeparti, at det er så grænseoverskridende og vigtige problemer, at man skal have et godt samarbejde for at løse dem.

Men nu er det ikke sådan, at miljø- og handelsproblemet kan stå alene. Vi mener, at når det drejer sig om frihandel, så må det også være et mål, at vi får afskaffet EU's støtteordninger, eller støtteordninger generelt til landbruget, så hurtigt, det nu kan lade sig gøre, samtidig med at landbruget har tid til at omstille sig.

Kl. 11.50

Vi opfatter ikke de støtteordninger som værende særlig liberale, og vi har jo gang på gang

hørt, at alle partier er interesserede i, at støtteordningerne afskaffes. Derfor kan det kun være i Danmarks interesse at arbejde for at få sådanne støtteordninger helt væk, netop for at give de ulande, der kan producere varer til en billigere pris, mulighed for at sælge deres varer på hele verdensmarkedet.

Det er jo fuldstændig uholdbart, at man giver produktionsstøtte i vores lande, altså EU-landene, for at kunne dumpe priserne i ulandene på f.eks. mælkeprodukter og sukkerprodukter. Det vil sige, at det egentlig handler om at give udviklingslandene lov til at spille en rolle på verdensmarkedet, så det bliver lige vilkår for alle lande. Tingene skal jo være rimelige.

Men det er selvfølgelig også vigtigt, at vi glæder os over de aftaler, man faktisk nåede frem til på mødet, og de aftaler synes vi i hvert fald, at man skal sørge for at arbejde videre med i de næste forhandlingsrunder. Vi mener i Dansk Folkeparti, at WTO-forhandlinger er en løbende proces, som kan virke som brobygger mellem de rige og de fattige lande. Og selvfølgelig opstår der nogle situationer, hvor man bliver presset til at holde en pause, ligesom det skete i Cancún.

Lad mig afslutningsvis sige, at vi mener, at vi skal arbejde videre for at gå de størst mulige skridt i den rigtige retning, når det som her gælder global frihandel. Jo mere frit det bliver, jo bedre bliver det for alle parter. Derfor ønsker vi, at vi arbejder videre i den rigtige retning.

Formanden:

Så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

Jeg vil gerne understrege, at Det Konservative Folkeparti ser en friere og retfærdigere verdenshandel som et af de væsentligste midler til at skabe en positiv samfundsudvikling for en lang række af verdens udviklingslande. En sådan udvikling mener vi vil yde et væsentligt bidrag til at skabe stabilitet og fredeligere sameksistens på hele kloden. Derfor var det en kæmpemæssig skuffelse for os, at WTO-topmødet i Cancún endte uden resultat.

Vi bakkede fuldt og helt op om den runde, der blev sat i gang i Doha i 2001, fordi vi anser det for helt nødvendigt, at der bliver gjort noget alvorligt ved de mange fantasifulde forhindringer for frihandel, der er bygget op rundt omkring, og som forhindrer vækst og velstand for millioner af mennesker på kloden.

Også FN's bæredygtighedstopmøde i Johannesburg i 2002 er værd at nævne, fordi WTO her klart blev mindet om den afgørende rolle, frihandel spiller, når det drejer sig om bekæmpelsen af fattigdom og nød. Og så sent som i juni i år vedtog EU's fødevarer- og landbrugsministre en reform af EU's landbrugspolitik, som bl.a. har til formål at gøre den europæiske landbrugsstøtte mindre konkurrence- og handelsforvridende end hidtil.

Derfor kan man sige, at banen var kridtet op til store resultater i Cancún. Forventningerne til mødet var enorme. De blev i øvrigt bestyrket af, at der kort inden starten blev indgået en aftale om adgang til livsnødvendig medicin i billigere kopiudgave til de fattigste lande. Det var derfor et chok lige så meget som en kæmpemæssig skuffelse, da Mexicos udenrigsminister pludselig lukkede og slukkede og meddelte, at uenigheden var for stor, og at der ikke blev nogen aftale denne gang.

Efter en sådan fiasko er der ikke noget nemmere end at give de andre skylden for det manglende resultat.

Jeg vil ikke her gå ind i debat om, hvem der forårsagede hvad på Cancúntopmødet, det kunne blive en rigtig lang tale, men hvis WTO skal overleve, så skal alle parter nu smøge ærmerne op og arbejde konstruktivt for at komme videre.

Dagsordenen for Doha står heldigvis uforandret, og det er fortsat påtrængende nødvendigt at få den virkeliggjort gennem konkrete aftaler.

Men hvad kan vi så gøre? Udenrigsministeren har allerede nævnt en lang række punkter, hvor Danmark vil arbejde for, at EU slår ind på en mere resultatorienteret kurs i forhold til WTO.

Jeg vil gerne sige, at Det Konservative Folkeparti fuldt og helt tilslutter sig regeringens strategi, og at vi er tilfredse med de temaer, udenrigsministeren har opregnet. Det er vigtigt, at vi får strammet EU's linje op, når det gælder landbrugspolitikken. Danmark hører heldigvis til de lande, der gerne ser så mange af støtteordningerne som muligt afskaffet så hurtigt som muligt. Også andre kræfter arbejder i den retning, så forhåbentlig kan vi overbevise de mere støtteivrige lande om, at vi må give flere indrømmelser i WTO.

For uret tikker jo videre, medens vi venter på en genoptagelse af Dohaprocessen, og det er ikke sikkert, at de ikkeforvridende støtteordninger, som hidtil har kunnet tolereres, bliver ved med at møde accept fra f.eks. udviklingslande-

ne. En sådan udvikling må man i det mindste i EU være forberedt på.

Alt i alt må man erkende, at der er behov for en særdeles aktiv dansk kurs i det internationale arbejde på dette område. I Det Konservative Folkeparti er vi glade for at konstatere, at regeringen er parat til at tage den udfordring op, og vi vil gerne give den vor fulde opbakning.

Kl. 11.55

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu hører vi igen den der slet skjulte kritik af den mexicanske formand og mødeleder. Men jeg vil godt spørge, om det ikke er korrekt, at da mødet startede i Cancún kom kommissær Lamy med en meget positiv melding på bomuldsområdet.

Men Lamys udspil til ulandene, som selvfølgelig blev meget positivt modtaget, blev så standset af EU's Ministerråd, hvorefter USA, som ellers havde store problemer i bomulds-sagen, fordi de har en kæmpestøtte til bomuldsproduktionen, kan læne sig tilbage. Allerede der lå det klart for den mexicanske mødeledelse, at EU ikke var bevægelig.

Så kommer man den allersidste dag, alt for sent, med nogle små indrømmelser. Derfor måtte den mexicanske formand konkludere, at der ikke var mulighed for at opnå et resultat på den konference. Det var jeg enig med ham i. Jeg tror ikke, at man, hvis man sætter sig ned og gennemgår forløbet historisk, med rette vil kunne kritisere ham for at træffe den beslutning.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Nu kan man jo diskutere meget længe, og man kan bruge meget lang tid på at diskutere, hvem der gjorde hvad i forbindelse med topmødet i Cancún. Det sagde jeg netop i min tale at jeg ikke ville bruge særlig lang tid på.

Men fakta er jo bl.a., at formanden faktisk ikke gik ind og brugte muligheden for at forhandle landbrug, som han kunne have gjort i den sidste fase. Han gjorde op, at der ikke var mulighed for at nå en løsning, og derfor stoppede han mødet.

Formanden:

Så er det fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Allerførst vil jeg gerne sige tak til holdet, der var med i Cancún i forbindelse med WTO-forhand-

lingerne. Det var en fornøjelse at være medlem af en parlamentarisk delegation, som kunne følge forhandlingerne. Det var en fornøjelse, at vores to ministre, både udenrigsministeren og fødevareministeren, også var med. Jeg synes, vi fik en udmærket indføring i, hvad dette forhandlingssammensurium, forhandlingsvirvar, kan medføre af forskellige problemstillinger.

Jeg vil gerne hermed sige, at jeg faktisk synes, det var en glimrende konstruktion, og jeg håber, at andre lande vil prøve at gøre det samme, for det giver en stor forståelse for, hvad internationalt samarbejde kræver. Dette være bare sagt fra starten, og hvis jeg siger noget kritisk om forhandlingerne senere hen, så skal det ikke forstås som noget, der er rettet mod den danske delegation og dens ledelse.

Det er jo allerede sagt mange gange i dag, at forhandlingerne var skuffende, og det var en uhyre deprimerende udgang, der kom på WTO's ministermøde i Cancún. Man kan i højeste grad sige, at Cancún var de spildte muligheds konference.

Der var på forhånd lagt et enormt pres på både USA og på EU, netop fordi vi har så mange ordninger, der favoriserer vores egne landes produktioner. Vi kan nævne masser af enkeltprodukter. Bomuld, sukker, majs, oliven og bananer er eksempler på varer, der subsidieres, der støttes af de rige lande for at beskytte deres egen produktion, og hvor det er umuligt for ulandene at få deres egne varer afsat.

Men inden man overhovedet var begyndt at lægge arm på landbrugsområdet, var forhandlingerne jo brudt sammen. Første tema var de såkaldte Singaporeemner, som vi har diskuteret meget her i dag, som handler om investeringer og handelslettelser og offentlige indkøb og konkurrencevilkår.

Det blev mødt med meget skepsis af ulandene, det var vi klar over, og som ventet blev man hurtigt uenig om disse emner, og da WTO er en organisation, der forudsætter enighed blandt samtlige lande, er det klart, at man meget hurtigt konkluderer, at forhandlingerne var brudt sammen. I løbet af 1½ dags aktive forhandlinger var det i virkeligheden slut. Det var dårlig nok begyndt.

Det ubehagelige ved forløbet var, at USA og EU havde meget svært ved at finde en grimasse med de rette bekymrede rynker i ansigtet. Man var faktisk sluppet for at give indrømmelser, og presset udefra var forsvundet. I de næste 2 år kunne man fortsætte med sine forvridende ord-

ninger, og et mellemliggende amerikansk præsidentvalg gør en genoptagelse næsten umulig.

Kl. 12.00

Det er altid taknemmeligt at prøve bagefter at udnævne skurke og helte i sådan nogle forhandlingsforløb. Det er derfor let at få øje på, at ledelsen af konferencen, dvs. den mexicanske regering, ikke udnyttede situationen optimalt.

Gruppen af de såkaldt rige EU-lande eller G21-landene havde en enestående chance for at styre forhandlingerne og enten opnå indrømmelse fra EU og USA eller få sammenbruddet til at ske på områder, hvor det ville være yderst pinligt for EU og USA. Ambitionsniveauet rakte åbenbart kun til at fremprovokere et sammenbrud, og det kan man beklage.

Tænk nu, hvis man havde ladet Singapore-emnerne ligge i venteposition og i stedet taget fat på det vigtige landbrugsområde. Tænk, hvis det var blevet udbasuneret i verdenspressen, at USA ikke ville nedsætte sin massive støtte til egne bomuldsfarmere, eller hvis EU's fuldstændig uholdbare sukkerordninger var blevet udstillet i al deres absurditet. Så havde sammenbruddet haft en vis skønhed over sig. Presset udefra på de rige landes landbrugspolitik ville være blevet maksimalt, og det ville tvinge deres forhandlere til at tage hjem med bevidstheden om, at presset ville fortsætte, og at WTO's fortsatte eksistens afhang af, at der blev givet indrømmelser til den fattige del af verden. Det kunne forhandlerne fra G21-landene have styret, men det gjorde de altså ikke.

Resultatet blev, at USA og EU kunne tage hjem med krokodilletårer på kinden. Det ydre pres på landbrugsordningerne er midlertidigt væk. Der er nu kun det indre pres tilbage. Vi er altså nogle, der gerne vil opretholde det indre pres, men det havde unægtelig været smukkere, hvis det ydre pres også havde været der.

Man spørger så sig selv bagefter: Hvad nu? Ja, Dohaprocessen må selvfølgelig fortsætte. I Det Radikale Venstre er vi fuldstændig enige i den danske regerings linje. Indre pres på EU, så man fastholder de tilbud, der blev fremlagt i Cancún, og gerne forbedrer dem, og væk med de forvridende landbrugsordninger. De er og bliver en skamplet på vores verdenshandelssystem. Vi kan ikke blive ved med at forsvare at opretholde dem. De skal væk.

Derfor er vi også glade for det forslag til vedtagelse, der er fremsat, hvor man forpligter sig til at arbejde på, at EU fastholder og forbedrer de tilbud, der blev fremlagt i Cancún, og fort-

sætter dialogen med udviklingslandene og sørger for, at man kan komme videre i processen.

Det Radikale Venstre er også glad for, at Singapore-emnerne er beskrevet på en måde, så man er klar over, at de stadig væk skal være med i forhandlingerne, men at de ikke må blokere for en samlet aftale, hvoraf vi anser landbrugsområdet for at være langt det vigtigste.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Når vi genoptager mødet, er det Kristendemokraternes ordfører, der er på.

Mødet udsat kl. 12.03

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges

Første næstformand (Svend Auken):

Vi fortsætter med ordførerrækken.

Betina Hoffmann (KD):

Vi står allerede med et ben i skyttegravene. Meget tyder på, at vi ikke bevæger os ud af stedet, og bevæger vi os ikke ud af stedet, kommer vi i nær fremtid til at befinde os i en skyttegravskrig, der uden tvivl kan få forfærdelige konsekvenser for de stridende parter, EU og USA. Men konsekvenserne bliver uden tvivl værst for ulandene, der er efterladt i ingenmandsland. At bevæge os væk fra skyttegravene er altså meget vigtigt for os.

Doharunden er tænkt som en udviklingsrunde, men det er vist ikke for meget at sige, at de intentioner ligger i ruiner. Med topmødesammenbruddet i Cancún kan man frygte, at interessen for globale handelsaftaler bliver erstattet af en øget interesse for regionale og bilaterale aftaler i stedet. Det vil være en katastrofe, hvis den interesse slår igennem.

USA har allerede varslet sin utilfredshed, særlig med EU. USA har længe været ved at miste tålmodigheden med EU, og en opsigelse af medlemskab af WTO har i den forbindelse været på tale. Utålmodigheden er bl.a. kommet til udtryk ved en dramatisk forhøjelse af den amerikanske landbrugsstøtte, der netop er blevet

iværksat med henvisning til ønsket om at forbedre konkurrencevilkårene i forhold til EU.

EU skal ikke hoppe og springe for USA, det er slet ikke meningen, men hvis EU ikke snart tager såvel sin egen manglende samarbejdsvilje som omverdenens utålmodighed alvorligt, er det, at vi havner i en skyttegravskrig, og hvis det sker, vil udviklingslandene komme til at betale prisen.

Hos Kristendemokraterne kan vi ikke sige det nok: Det er nu, der skal handling bag, og det er nu, den danske regering må vise, at den formår at arbejde progressivt for, at EU lever op til, at Doharunden er en udviklingsrunde.

I forårets forespørgselsdebat ønskede vi eksempelvis, at Harbinsons forslag skulle virke som forhandlingsgrundlag på landbrugsområdet, for det var et reelt og progressivt forslag til, hvordan vi i WTO kunne komme videre med at skabe en fair og fri handel, og dermed til, hvordan vi rent konkret kunne komme fra ord til handling.

På samme måde må vi nu i ruinerne af Cancúnssammenbruddet arbejde for at komme fra ord til handling. Vi må sørge for, at debatten ikke kommer til at dreje sig om, hvem der var skyld i topmødets sammenbrud, men om, hvordan vi kommer videre herfra. For at det som sagt skal kunne lade sig gøre, er det altså et ansvar og en opgave, der hviler på EU's skuldre, og det er derfor ikke nok blot at fastholde de tilbud, der er fremlagt i Cancún. EU bliver nødt til at vise sig fleksibel i forhandlingerne.

Vi mener, at det er på tide, at der bliver gjort en mere aktiv indsats for at sikre, at EU indser, at bolden er på egen banehalvdel. Der skal fleksibilitet ind i forhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg vil blot gerne kvittere for Kristendemokraternes ordførers tale og glæde mig over, at Kristendemokraterne er med i det her brede flertal – det var de ikke sidste gang, vi havde en vedtagelse omkring WTO – ikke fordi det er et udtryk for, at Kristendemokraterne nu er på en eller anden slingrekurs, men fordi vi netop i forsøget på at nå en vedtagelse her i Folketinget, der er så bred som muligt, har udvist fleksibilitet og det at lytte til hinanden, de ting, som jeg også hører ordføreren sige, at vi skal bruge i WTO. Så velkommen hjem.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for mange gode indlæg og mange gode tanker omkring WTO og den alvor, hvormed vi alle sammen ser på det. Det er jo fuldstændig rigtigt, som Kristendemokraterne også sagde her som de sidste, men alle jo er enige i, at dette er meget alvorligt og vil have meget stor virkning for verdensudviklingen, hvis ikke der kommer nogle gode resultater af Doharunden. Så det er vi enige i.

Jeg er glad for, at der er den enighed, uanset at der er tre forskellige forslag til vedtagelse. Der er jo egentlig fire, for Enhedslisten er jo kommet med to, men uanset det er de jo alle sammen båret af den gode vilje til at få løst problemerne og i første række at få løst op for problemerne.

Jeg synes ikke, vi skal traske videre rundt i, hvem der har skylden for hvad. Jeg skal bare igen understrege, når hr. Jørn Jespersen siger, at hovedårsagen var de rige landes protektionisme på landbrugsområde, at der jo fra USA's og EU's side inden da var kommet forslag, der var mindre protektionistiske, og der var under mødet i Cancún også mulighed for at komme videre. Det er jo ikke sådan, at USA's og EU's forslag var det endelige, men det var jo faktisk det, der skulle være til forhandling, og der var vi da også indstillet på at kunne bevæge os yderligere bl.a. omkring eksportsubsidieområdet. Det blev så ødelagt efter min opfattelse af den måde, det blev fejlhåndteret på den sidste dag – den opfattelse har jeg jo lov til at have – men der kan jo så være andre grunde, som formanden kan angive, for, hvorfor han opgav det. Jeg syntes, det var de forkerte emner, der fik lov til at blokere det.

Det får mig så over til Singapore, og det er jo også derfor, vi siger, at disse Singaporeemner ikke skal have lov at blokere. Jeg er fuldstændig enig med hr. Claus Larsen-Jensen i, at disse Singaporeemner, altså konkurrenceregler, handelslettelse, toldregler og investeringsregler jo er til ulandenes egen fordel.

Jeg synes, hr. Claus Larsen-Jensen forklarede det forbilligt her ved at sige, at ingen jo vil investere sine penge et sted, hvor man risikerer at tabe dem alle sammen med et pennestrøg. Hvis der ikke er nogen retsregler, og der ikke er noget retssamfund til at beskytte investeringerne, så er der ingen, der afleverer de penge, og så kommer der ikke arbejdspladser. Derfor mener jeg, at det er vigtigt, som der står i flertallets forslag, at de ikke må blokere. Det betyder nemlig, at vi stadig væk kan arbejde for at forklare fordelene ved det, lytte til de andre landes indvendinger mod

dem, drøfte dem, sådan som vi også gjorde bilateralt i Cancún, og derved – og jeg tror også, at det havde en virkning og vil have en virkning – have en fælles forståelse.

Men opstår den fælles forståelse ikke, så vil vores indstilling være den samme som den, jeg gav udtryk for i Cancún: Hvis udviklingslandene, som skal have fordel af disse fire temaer, ikke selv kan se fordelene, kan vi jo ikke påtvinge dem temaerne. Derfor skal man i sidste instans, sådan som slutresultatet jo også var i EU-forhandlingerne i Cancún, være indstillet på at droppe alle fire. Man havde jo droppet de to undervejs, og de to sidste ville man også have lagt til side, hvis forhandlingerne var fortsat. Så det er altså min indstilling til Singaporeemnerne.

Når vi nu tager alle de nye initiativer, som jeg har nævnt i min tale, det nordisk-afrikanske initiativ, EU-tredje verdensinitiativet, hvor det alt sammen går ud på bilateralt arbejde for at få styrket den fælles forståelse af den fælles mål-sætning, og hvordan vi når frem til den, så skal det jo også være muligt under disse samtaler at drøfte fordelene ved investerings-, konkurrence- og handelslettelsesregler.

Der er det jo, som hr. Keld Albrechtsen sagde, og det er vi enige i, sådan med handelslettelse inden for det toldramte landbrugsområde, som hr. Jørn Jespersen også var inde på, at det jo spiller en rolle, at man ikke pludselig fjerner alle toldmure fra et land, der er fødevarieimporterende og skal have sit landbrug på fode, og dermed får kvæstet det.

Vores initiativ omkring bomuld var jo også at sørge for, at deres naturlige produktion kunne fortsætte. Vi gav jo penge til de fire landes forskning på at gøre verden opmærksom på bomuldsinitiativet. Jeg tror også, det var et af de initiativer, vi kunne være kommet længere med, hvis forhandlingerne var fortsat.

Derfor skal man jo så finde en løsning, som giver en overgangsperiode, som sikrer, at de fattigere landes landbrug kan blive bedre, og det er det, der ligger i vores aktive forslag i min tale om at bygge på nogle af de tanker, som Mellemfolkeligt Samvirke har fremsat om de udsatte landbrug. Vi kan jo også se i de lande, vi har programsamarbejde med, at en forbedring af landbrugets produktionsmåde, forbedring af behandling af jorden, faktisk også flere steder fører til flere ansatte. I stedet for at man tømmer land-distrikterne og tager dem ind til byerne, hvor vi så får nye, store problemer, kan man så få et helt andet liv og dermed en anden indtægt gennem

landbruget. Det kræver en overgangsperiode, og der kan det jo så være, som det ligger i et af forslagene, at en forsyningssikkerhedsklausul for ulandene er en af mulighederne i en overgangsperiode.

Så også omkring landbruget og omkring de mest udsatte af de fattigste lande er der brug for, at man tænker – og det er jo også det, der skal indgå i det nordisk-afrikanske initiativ, som jeg har foreslået – på overgangsperioderne, at man altså ikke pludselig lader fuldstændig fri handel vælte ind over deres samfundsstruktur, for det er de jo ikke klar til. Det er derfor, vores slogan for forhandlingerne også har været »En fri og fair verdenshandel«.

Kl. 13.10

Om det langsigtede, som hr. Keld Albrechtsen jo startede dagen med at gå imod, så gå ind for og så endte med at gå imod igen, vil jeg gøre opmærksom på, at når det har stået i min tale, så var det jo et citat fra den tidligere vedtagelse i Folketinget, hvor ordet langsigtet står.

Det, jeg mener, som er det rigtige nu, er det, som står i den vedtagelse, som flertallet har fremsat, nemlig en balanceret tilgang til det, og i balanceret ligger jo rent faktisk også det, man har stået og sagt, nemlig at den skal være hensyntagende, så man ikke smadrer de svage, spirende landbrug i den tredje verden.

Den skal selvfølgelig også være hensyntagende til, at man ikke pludselig ændrer alle vilkårene for alle landmænd i Europa, og derfor vil vi jo, og det er så et svar til hr. Jørn Jespersen, være stærkt engageret i den fortsatte udvikling og udmøntning af den fælles landbrugspolitik i EU.

For direkte landbrugsstøtte i EU ønsker vi degressivitet. Vi ønsker eksportsubsidier afskaffet hurtigst muligt. Vi fremførte dette synspunkt i EU-kredsen i Cancún, og vore kontakter med de andre EU-lande har vist os, at der havde været gode chancer for, at EU ville acceptere en slutdato som led i et forhandlingsresultat, som jo altså ikke kom. 2014, 2015 kunne være et godt, realistisk bud, det ligger jo efter EU-aftalen frem til 2013.

I forbindelse med de nye budgetperspektiver for perioden i EU 2007-2013 skal vi jo nu på ny drøfte EU's landbrugspolitik, og her vil vi søge en afvikling af produktions- og handelsforvridende støtte. Så også her vil vi altså lægge en aktiv og ganske konkret politik frem.

Til hr. Claus Larsen-Jensen vil jeg om den parlamentariske forsamling sige, at den har vi jo ligesom den tidligere regering arbejdet for. For-

slaget blev stillet af den tidligere regering i 1999 efter den mislykkede Seattlekonference. Vi synes også, det er et godt forslag, der er også arbejdet med det i Europa-Parlamentet, det er blevet behandlet i Europa-Parlamentet, og vi har fundet støtte i en resolution fra oktober 2001 om åbenhed og demokrati og så selvfølgelig handel. Så det er altså en position, vi deler i Europa, og som Danmark har været bannerfører for.

Men jeg er nødt til også at oplyse, at det jo altså ikke er sådan, at alle WTO's lande ønsker det. Forslaget har mødt en betydelig modstand blandt udviklingslandene, så der har vi igen den situation, at vi kommer med vores demokratiske mønstre, og så er der altså et betydeligt antal udviklingslande, der siger, ja, det kan I godt komme med, men det ønsker vi altså ikke. Så det er altså noget, som vi står for, som vi arbejder for, men hvor vi ikke møder forståelse i så mange udviklingslande, som vi ville ønske.

Så må jeg rekapitulere her til sidst: Der skal nye initiativer til, EU skal fastholde de løfter, der bliver givet, EU skal skærpe sin politik, EU skal gå i dialog med de andre lande nu frem til fortsættelsen af forhandlingerne, som skal genoptages, når man har fået tænkt sig om. Det sker jo på ambassadørniveau. Den 15. december går jeg så ud fra, at man starter igen. Danmark har taget initiativ til det nordisk-afrikanske initiativ bl.a. for at diskutere, hvordan vi kommer videre, hvordan vi undgår det sammenbrud, hvor nogle, synes jeg, kom til at stå i vejen for deres egne interesser, selvfølgelig også for vores, for vi havde også interesse i at få et resultat.

Det er da nok rigtigt, at vores bud kom for sent og startede med at være for lidt, som det er blevet sagt her. Det var nok også, fordi man fejlvurderede tidsfaktoren under forhandlingerne. Man afleverer jo ikke sit sidste kort, før det klart er det sidste kort.

Vi skal igennem EU, hvor vi vil foreslå det, sørge for, at de enkelte ulande går i tættere kontakt med de udviklingslande, som de har særlige forhold til. Jeg har nævnt, hvem vi har, det er de 15, der er vores programsamarbejdslande. Vi skal arbejde videre med de fattige landes landbrug i overensstemmelse med det, jeg har sagt før, og her trække på tankerne fra Mellempfolkeligt Samvirke, og jeg arbejder på en international dimension efter nytår.

Vi skal se på WTO, så WTO's system ikke fremmer et sammenbrud, og der er det jo, som hr. Claus Larsen-Jensen sagde, nødvendigt, at vi styrker formanden gennem at styrke det system,

som skal lægge op til ham, som han skal trække på, og som ikke fungerede godt nok i Cancún. Vi skal jo også se på formandsrollen, jeg synes ikke, det er tilfredsstillende, at fordi man er værtsland, får man også automatisk formanden, som så altså kan gøre, hvad han vil.

Der har også været andre forslag om, at man måske mere skulle have et gruppeformandskab. Så afhænger det jo ikke af, hvad én person måtte finde på i en given situation at opgive.

Kl. 13.15

Jeg har selv engang, hvis jeg må tillade mig at give et eksempel, ledet ozonforhandlingerne, og der havde jeg den rolle at finde en løsning, fordi Danmark var værtsland, men jeg kan forsikre for, at det ikke var lykkedes, hvis ikke UNEP havde haft en meget, meget dygtig generaldirektør og et system bag ham, og det er der også brug for omkring formanden i WTO.

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi til anden runde, og det er først den første ordfører for forespørgerne, og det er hr. Keld Albrechtsen, og derefter hr. Jørn Jespersen.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige udenrigsministeren tak for besvarelsen af de spørgsmål, vi har stillet, og i det hele taget tak for en debat, som jeg synes har været med til på mange måder at skabe den offentlighed om de her ting, som er så tiltrængt, men også med hensyn til indholdet at give Danmark en lidt bedre politik, end vi havde i forvejen.

Jeg synes, det er flot, at ministeren kan gå herop og sige, at o.k., når man kigger på forløbet, så var det nok for sent og for lidt, og det må vi lære af. Jeg er godt tilfreds med, at ministeren kommer med den markering.

Jeg har tidligere i et svar til, jeg tror det var hr. Henrik Vestergaard, sagt, at der er forhold, der gør det meget vanskeligt for Enhedslisten at stemme for det her forslag til vedtagelse, som regeringspartierne med flere partier har fremsat. Hovedproblemet, det største problem jeg synes der står tilbage, er Singaporeemnerne og den formulering af det med investeringsaftaler osv., som også ministeren gentager her til sidst, og som hr. Claus Larsen-Jensen kom med, nemlig dette udtryk »i sidste instans«. Man skal forhindre, at det blokerer »i sidste instans«. Det betyder altså en meget passiv linje faktisk med risiko for, at man gentager nøjagtig det, der førte til sammenbruddet i Cancún, nemlig at man kom

for sent ind på banen med en melding om, at man er villig til at droppe emnerne, hvis ulandene ønsker at få dem ud.

Så på det punkt synes jeg stadig væk, vi har et udestående, i hvert fald Enhedslisten og regeringen, som det jo altså ikke under denne her debat lykkedes at nå helt til afslutning på. Men vi er selvfølgelig tilfredse med, at regeringen understreger, at den ikke vil have, at Singaporeemnerne skal blokere. Problemet er altså, hvad man rent praktisk vil gøre og hvornår.

Med hensyn til landbruget synes jeg, ministerens svar måske er en lille smule vanskeligt fuldstændig at forstå, men jeg opfatter det faktisk sådan, og jeg håber, det er sådan, at det indebærer, at i de forhandlinger om udmøntningen af EU's landbrugspolitik, den såkaldte midtvejsreform, vil man fra dansk side insistere på, at det, der er aftalen, er et loft over udgifterne, men ikke, at loftet skal bruges. Det vil sige, at der kan gennemføres også vidtgående reduktioner i f.eks. hektarstøtte, uden at det er i strid med aftalen, og det har Danmark ret til at arbejde for. Vi håber så, det bliver muligt at konkretisere, f.eks. også ved drøftelser i Folketingets Europaudvalg, hvad der rent faktisk løbende skal ske fra dansk side på landbrugsområdet.

Jeg synes, når det gælder parlamentarisk kontrol og indførelse af en parlamentarisk forsamling, at vi godt kan tillade os at sige til ulandene, at der vil vi altså ikke stå tilbage. Der er ingen, der skal komme og fortælle os, at der ikke skal være mere demokrati; det synes jeg godt vi kan sige. Jeg tror ikke på, at ulandene vil blokere en forhandlingsrunde af den grund. Så jeg vil opfordre til, at man på det punkt sætter fuld damp på.

Vi er tilfredse med i Enhedslisten, at ministeren understreger, at de fattige lande skal have ret til at beskytte sig mod virkningerne af frihandelen. Vi er da også enige i, at en New Zealand-model med hensyn til afviklingen af landbrugsstøtten, altså hvor den afskaffes fra den ene dag til den anden, vil få alt for mange landmænd gjort både arbejdsløse og for den sags skyld også hjemløse, og derfor skal det selvfølgelig være en aftrapning, som man kan indstille sig på og arbejde ud fra. Men det er jo så utrolig vigtigt, at den kommer i gang. Det forstod jeg også ministeren faktisk er enig i. Men jeg håber, jeg har forstået fortolkningen af EU's midtvejsreform korrekt, nemlig som et loft, der ikke nødvendigvis skal udnyttes.

Så skal jeg blot sige, at vi er lidt kede af, at partierne bag forslaget til vedtagelse – regeringspartierne og Socialdemokratiet – har taget tjenesteydelser og GATS med ind i indledningen, altså privatisering af vandforsyning og sådan noget. Det synes vi ikke er en god idé, og vi havde egentlig foreslået, at man lod være med at tage GATS ind i den her diskussion. Jeg siger det bare, for man kunne have undgået at tage det emne ind. Det kunne vi så diskutere en anden dag.

Vores samlede overvejelser i Enhedslisten går altså i retning af, at vi ikke vil stemme imod det forslag, som flertallet har fremsat, fordi det faktisk indebærer en bedre position på nogle punkter, end vi havde tidligere, og der er i et vist omfang lært af Cancún.

Men der er altså stadig væk udestående problemer tilbage, der gør, at vi heller ikke kan stemme for det.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg vil gerne kvittere for, at Enhedslisten har denne, skal vi så kalde det, løsningsorienterede indstilling til det og trods alt vælger noget, hvor man ikke er imod, og hvor man ikke skal gøre sig væsentlig bedre end det store, brede flertal i Folketinget.

Jeg synes, der er to ting, hvor hr. Keld Albrechtsen ikke gør forslagsstillerne helt ret, og det ene er omkring Singaporeemnerne. Jeg synes ikke, at hverken det, hr. Claus Larsen-Jensen, udenrigsministeren eller undertegnede har sagt herfra, kan opfattes, som om vi nu igen laver en position, der gør, at først i allersidste sekund trækker vi det af bordet. Hvis man fastholder at forbedre de tilbud, der er, så er to af Singaporeemnerne sådan set lagt til side, og man har signaleret, at man vil lægge to mere til side, og man siger her, at det ikke må blokere. Men vi er altså enige om fælles regler, og så må det også være det, vi skal.

Om tjenesteydelser står der jo, at det er vigtigt, at de bliver fremmet gennem multilaterale aftaler. Så kan man jo vælge at fortolke det, som man vil, men vi støtter selvfølgelig også handel med tjenesteydelser.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Vi har altså disse ord »sidste instans«, som både hr. Claus Larsen-Jensen og udenrigsministeren brugte i forbindelse med håndteringen af Singa-

pore. Det er vi ikke enige i, men jeg vil foreslå, at vi nu ikke snakker os væk fra hinanden. Vi har haft en debat, hvor vi efter min opfattelse har nærmet os hinanden, og så må vi tage udmøntningen af det praktiske arbejde i Folketingets Europaudvalg, og jeg håber, og det tror jeg også, at ministeren vil holde os løbende orienteret om udviklingen af det her.

Så håber jeg da, at vi vil kunne nå frem mod enighed også på det punkt. Det håber jeg da. Det vil jeg da i hvert fald arbejde for.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Bare til hr. Keld Albrechtsen: Det centrale i det her er, at Singaporeemnerne ikke må blokere for en aftale. Det er det, der er udgangspunktet. Men forhandlingsformen er jo sådan, at intet er aftalt, før alt er aftalt. Det er jo »i sidste instans«. Så jeg opfylder det, hr. Keld Albrechtsen ønsker om, at de ikke må blokere, men man kan godt have det på dagsordenen alligevel, fordi forhandlingsmetoden er, som den er.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen problemet er, at der er foreslået to forskellige fremgangsmåder. Den ene fremgangsmåde er, at Folketinget udstyrer ministeren med et mandat, der gør, at vi skal undgå at blokere, sådan som hr. Claus Larsen-Jensen siger. Det er et udmærket første skridt, men vores forslag er, at man bygger et skridt yderligere på, nemlig det skridt, at Danmark aktivt foreslår, at EU skal meddele i WTO, at hvis ulandene ønsker det taget af bordet, så er vi klar til det fra EU's side, dvs. lægge et forslag frem på bordet i Minister-rådet.

Det var det, vi ikke kunne få et tilsagn om, og det, som vi så fortsat må drøfte i Folketingets Europaudvalg. Det er deri, den tilbageværende uenighed består.

Jeg håber, jeg nu har beskrevet det korrekt.

Kl. 13.25

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Til hr. Keld Albrechtsen: Det er min klare opfattelse, at hvis vi her i Folketinget vedtager det, som ligger i det forslag, en stribe partier er bag, går regeringen selvfølgelig sammen med ministerkollegerne fra de andre EU-lande og afklarer, hvad det er, EU kan. Det giver jo et politisk signal om, at man ikke ønsker at blokere noget,

fordi man ønsker en aftale, men samtidig ønsker at fastholde at kunne forhandle om de emner under alle omstændigheder.

Når man så kommer til målstregen og skal sige, at nu indgår man en aftale – ja, så kan det jo godt være, at nogle af landene har sagt: O.k., vi er overbevist om, at vi gerne vil have det her med. Men hvis det ikke er tilfældet, blokerer de ikke. Så er de væk, og så er resultatet i den sidste ende nøjagtig det samme.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu er det jo sådan, at mange gange ligger djævelen i detaljen, og det gør han også her – hvis han ellers er af hankøn.

Djævelen består i, at hvis man venter og bliver ved med at sige, at Singaporeemnerne skal være med i forhandlingerne, indtil man når frem til et sent tidspunkt i forhandlingerne, vil der være en stor risiko for, at ulandene igen meddeler formanden, at der ikke er basis for at indgå en aftale, fordi de rige lande bliver ved med at påstå, at Singaporeemnerne skal være med – altså at man igen kommer forbi det tidspunkt, hvor der ikke længere er nogen vej frem. Det er den bekymring, jeg har.

Jeg håber da, at jeg i virkeligheden får uret, men det, jeg har lært i Cancún, er bare, at sådan kan det altså gå, og derfor er der ingen grund til at gentage fejlen og ikke bruge de erfaringer, vi har indhøstet. Vi må kigge på det i Europaudvalget. Vi er altså ikke helt enige på det punkt, men jeg siger igen, at det håber jeg da vi bliver undervejs.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jørn Jespersen som ordfører.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg vil også sige tak for debatten. Vi er ikke blevet helt enige, men jeg synes helt oplagt, at det er den mest konstruktive debat, der har været om WTO i meget lang tid. Vi har i hvert fald fået diskuteret nogle af emnerne meget indholdsmæssigt og ikke så polemisk, som det er sket tidligere, og det er jeg glad for.

Så vil jeg også gerne rose Enhedslisten, som jeg synes har været meget konstruktiv i dag med hensyn til at arbejde for forpligtende internationale aftaler. Jeg synes, det er en klædelig nyorientering, når Enhedslisten nu så kraftigt engageret kaster sig ind i arbejdet for at få internationale, forpligtende aftaler. Man har nærmet sig SF

meget i WTO-spørgsmålet, vi kan nu trække på samme hammel, når det drejer sig om at sikre mere global retfærdighed gennem internationale, forpligtende aftaler, og det synes jeg er glædeligt. Nu skal det ikke gå så vidt for Enhedslisten, at man bliver alt for blød i filteren over for regeringen. Det skal man lige tænke over, men ellers synes jeg, det er positivt.

Så vil jeg sige noget om de ting, der ligger i vedtagelsen fra et flertal af partier. Vi får ikke Danmarks regering til at arbejde for, at der kommer et samlet EU-udspil, hvor man præsenterer forbedringer af det resultat, der blev opnået i Cancún, og det er jo det, der skal til for at få forhandlingerne godt i gang. Vi får heller ikke Danmarks regering til at arbejde aktivt for, at der kommer et EU-udspil, hvor man siger, at man ikke vil lade Singaporeemnerne blokere for en samlet løsning, og det er skidt. Det, der er sket, er jo, at man lod Singaporeemnerne blokere i Cancún.

Jeg synes også, det er vigtigt at lægge mærke til, at udenrigsministeren sagde, at det er nok rigtigt, at det var for lidt og for sent, man havde givet sig, men at man ikke gentager den fejl.

Det er også fremgået af debatten i dag, at man ikke vil lade Singapore blokere for en aftale; men det er bare ikke det, der er vores umiddelbare opgave lige nu. Det er overhovedet at få debatten i gang igen i WTO, det er at få genoptaget debatten og få ulandene til at sige: O.k., nu er der kommet et udspil fra de rige lande og fra EU, som gør, at vi kan genoptage debatten. Men det udspil kommer ikke, og derfor er det sådan set ikke særligt interessant, om man senere hen ikke vil blokere for en aftale. Tværtimod er der brug for, at man siger: Vi vil gerne fra EU's side indgå en aftale om aftrapning af landbrugsstøtten og om nedsættelse af told, uden at der nødvendigvis indgår Singaporeemner i den. Det ville have været den rigtige melding. Det var den, der kunne bruges til at skabe fremdrift i forhandlingerne, men den kommer ikke, og derfor er det efter vores opfattelse ikke en tilstrækkelig god vedtagelse, der er fremsat.

Kl. 13.30

Dertil kommer, at der ganske vist er en bevægelse i Venstres position; hvor man tidligere ville afskaffe landbrugsstøtten over 60-80 år, har man nu indskrænket det til ca. 23 år, men det er bare ikke godt nok for os. Vi vil have afskaffet landbrugsstøtten langt hurtigere, for vi er betydeligt mere ambitiøse i retning af en liberal verdenshandel, end Venstre er på det punkt.

Man får os altså ikke til at stemme for, at landbrugsstøtten skal afvikles over 23 år, og man får os heller ikke til at stemme for formuleringer om, at det skal ske i en afbalanceret udvikling under hensyntagen til miljø, forbrugere og dyrevelfærd, for vi ved godt, hvad det betyder. Det betyder, at man i lang tid vil fortsætte med at give landbrugsstøtte i stride strømme under dække af, at den går til miljø og dyrevelfærd, mens realiteten er, at den bare rent teknisk placeres i en grøn boks og gives til landmændene uden betingelser i øvrigt. Det vil vi ikke være med til.

Vi bliver ekstra bekymrede, når man oven i købet siger, at man vil afvikle landbrugsstøtten under hensyntagen til udviklingslandenes landbrugsproduktion, for det var jo lige præcis det, det blev brugt af mange kredse i EU og af landbruget til at sige i Cancún, at man ikke skulle give lande som Brasilien, Indien og Kina nogen som helst former for handelslettelse via adgang til vore markeder, fordi det ville skade de allerfattigste ulande, som havde en præferencestilling. Realiteten i det er jo, at man siger, at de allerfattigste lande, som ikke har nogen infrastruktur, som ikke har nogen toldmyndigheder og ikke har nogen varer at producere, må gerne eksportere til os, men alle de udviklingslande, som har noget at eksportere og kan finde ud af det, må ikke få lov til det. Det er altså at spille de fattige lande ud mod hinanden, og det vil vi ikke være med til.

Samlet set er vores konklusion altså, at denne vedtagelse ved et umiddelbart kig ser sympatisk ud, men ikke er det. Den bringer ingen fremskridt, den bidrager ikke til at skabe fremdrift i WTO-forhandlingerne, og derfor stemmer vi imod den.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil her til slut sige, at debatten har været god, men jeg synes, at vi nu gentager os selv, og derfor skal jeg gøre det kort.

Hr. Keld Albrechtsen, som ikke kunne læse sin egen vedtagelse, kan heller ikke læse vores vedtagelse. Han siger, at der står i vores tekst, at Singaporeemnerne i sidste instans ikke må, osv. Men ordene »i sidste instans« kan jeg ikke finde i vores tekst, og vi har ikke to forskellige tekster. Der står »... under ingen omstændigheder blokerer for en samlet aftale«, og det betyder altså, at vi forhandler Singaporeemnerne – de to er lagt til side, men vi forhandler de to andre – og har dem med i vores dialog.

Hvis vi følger hr. Jørn Jespersen og siger, at dem kunne vi aldrig drømme om at snakke om mere, har vi slet ikke fremmet forståelsen for dem. Så er der ingen, der gider at sætte dem på dagsordenen, og det ville være i direkte modstrid med en forhandlingsstrategi, som skulle føre til en bredere forståelse for et investerings-, konkurrence- og handelseslettelsesklima, som vil øge produktionen og dermed rigdommen i den tredje verden.

Derfor er det ikke klogt at gøre, som SF ønsker og insisterer på, og heller ikke klogt at gøre det, Enhedslisten siger. Men det er jo ikke så mærkeligt, at SF og Enhedslisten har en anden opfattelse af sådan noget, end vi andre har. Det har man jo også i mange andre sager, der har at gøre med forhandlinger og med den tredje verden.

Så siger hr. Keld Albrechtsen pludselig: Men hvis de går imod en parlamentarisk forsamling, skal de sandelig ikke have lov at komme overhovedet, og så skal vi møve dem ned, og så skal der alligevel være en parlamentarisk forsamling. På alle andre områder skal de have det, som de vil, men her skal det være, som Enhedslisten vil, og det synes jeg er meget morsomt. Men det kan vi jo bare ikke komme nogen vegne med, for man kan ikke gennemføre en parlamentarisk forsamling, uden at alle er enige. Det kan ikke nytte noget, at 20 lande i WTO laver en parlamentarisk forsamling, der skal dække alle.

Så kan man jo selvfølgelig spekulere over, hvorfor nogle af landene ikke går ind for det. Men vi vil fremme det, og vi arbejder for det. Det er vores forslag, det er den europæiske position, men vi kan jo ikke møve det igennem.

Angående landbruget er det sådan, at vi arbejder for udfasning, og jeg er glad for hr. Keld Albrechtsens forståelse for udfasningen og aftrapningens nødvendighed for ikke at kaste hverken den rige eller den fattige verdens landmænd ud i en fuldstændig uoverskuelig øjeblikkelig situation. Jeg er meget glad for den fælles forståelse.

Så kan jeg bekræfte, at et loft betyder ikke, at man behøver at løbe hovedet mod loftet, men at man godt kan have hovedet under loftet.

Angående Singaporeemnerne har jeg sagt, at jeg synes, det ville være direkte uklogt at melde ud, at man slet ikke interesserer sig for dem mere. Men vi siger – det står også her, og det kan alle dem, vi snakker med, læse – at de under ingen omstændigheder må komme til at kortslutte en samlet aftale. Det synes jeg er en klar marke-

ring, og det var også, hvad jeg efterlyste i Cancún.

Kl. 13.35

Så siger hr. Jørn Jespersen, at man bør gå ind for en aftale om afvikling af landbrugsstøtte og toldnedsættelser uden Singapore; men det er jo med i vedtagelsen. Der står jo i den pind, at vi vil arbejde for, at en øget liberalisering af handelen med landbrugsvarer sikres, bl.a. gennem afskaffelse af handelsforvridende landbrugsstøtte, herunder især eksportsubsidier – det kunne vi formentlig have fået i Cancún – i et ambitiøst tempo, i en balanceret afvikling af den samlede landbrugsstøtte og under hensyntagen til forbrug, miljø, dyrevelfærd og udviklingslandenes landbrugsproduktion – og udviklingslandenes landbrugsproduktion. Den skal der jo også tages hensyn til.

Jeg kan konstatere, at der er noget, der skiller os, og det kan ikke overraske; i et demokrati er der jo forskellige holdninger. Men jeg er glad for den store tilslutning fra det store flertal i Folketinget, og jeg er meget glad for, at der trods alt ikke er så stor forskel mellem flertallet og de øvrige partiers opfattelse. Det er et spørgsmål om nogle bindinger og noget forhandlingstaktik, og her er vi ikke enige. Men lad os se, om det ikke lykkes næste gang.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det først hr. Keld Albrechtsen og derefter hr. Jørn Jespersen med spørgsmål til ministeren.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er da helt enig med ministeren i, at jeg skal være helt ekstraordinær omhyggelig med tekstlæsningen i dag, det vil jeg gerne medgive. Sådan kan det jo gå.

Men jeg vil blot sige med hensyn til ordene »sidste instans«, at det er rigtigt, at det ikke står i forslaget, og at jeg er glad for, at ministeren understreger, at det ikke står i forslaget. Det har været bragt ind i debatten, jeg har i hvert fald hørt det, så det er en anden sans, der har registreret det. Men så vidt uenigheden i hvert fald.

Jeg mener, vi har en substansuenighed med hensyn til – og det sagde ministeren også klart i sit svar – hvornår vi skal sige det, og hvordan vi skal fremlægge det. Men jeg håber bare, at vi under forløbet kan have en løbende dialog om det, så man vil lytte, også fra ministerens side, hvis min bekymring viser sig at være begrundet.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det er bare lige for at rette en forkert meddelelse fra udenrigsministeren, som sagde, at SF havde anbefalet, at vi skulle meddele omverdenen, at vi ikke kunne drømme om at nævne Singapore-emnerne mere. Det er lige præcis *ikke* det, jeg har sagt.

Det, SF gør sig til talsmand for, er, at vi skal sige til de andre lande: Vi vil gerne lave en aftale om afvikling og aftrapning af landbrugsstøtte og om nedsættelse af told på industrivarer uden at koble det sammen med Singapore-emnerne. Men vi vil fortsat meget gerne diskutere Singapore-emnerne, fordi vi synes, der kunne blive en masse gode aftaler til gavn for alle lande inklusive ulandene. Det er sammenkædningen, vi har noget imod.

Jeg har oven i købet meddelt, at jeg ikke tror, regeringen og EU gør den fejl igen og sammenkæder tingene, så det blokerer forhandlingerne. Men lige nu er opgaven jo ikke at undgå en blokering af forhandlingerne. Det er overhovedet at få forhandlingerne i gang igen, og så er det altså ikke nyttigt, at man ikke vil komme med noget enigt udspil for at vise en bedre vilje, end vi gjorde i Cancún. Det kunne få forhandlingerne i gang igen.

Så nævner udenrigsministeren formuleringen om, at man skal tage hensyn til ulandenes landbrugsproduktion. Der er ingen andre end mig, der har fortolket den, og det er jo ikke mig, der har fremsat den. Jeg tror, det betyder, at man vil holde de fattigste lande som gidsler for de lidt bedrestillede ulande, der rent faktisk har noget at producere, så man forhindrer Brasilien, Indien og andre lande, der rent faktisk har en stor landbrugsproduktion, som de ville have enorm gavn af at eksportere til os, i at få lov til det under henvisning til de fattigere landes behov, og det synes jeg ikke er klædeligt.

Første næstformand (Svend Auken):

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet... Undskyld. Udenrigsministeren.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil bare bekræfte over for hr. Keld Albrecht-sen, at hvis det skulle vise sig, at den strategi, som regeringen lægger, ikke fører til målet, vil vi selvfølgelig revurdere den. Sådan er det natur-

ligvis altid: Hvis man kører i en retning og tror, man finder det rigtige sted for enden af vejen, og det så viser sig, at det var en forkert vej, skal man jo bakke og finde en anden.

Til hr. Jørn Jespersen: Jeg er glad for, at vi fik talt den misforståelse væk, og jeg synes ærlig talt ikke rigtig, at vi er uenige. Vi siger, at vi vil lave landbrugsaftalen og toldaftalerne, og at vi vil forhandle Singapore-emnerne videre, fordi vi mener, det er i alles interesse, men at disse emner ikke under nogen omstændigheder bør forhindre, at vi får resultater hjem på de øvrige områder. Det er også det, vi vil snakke om med det initiativ, jeg har bebudet, så i virkeligheden er vi ikke uenige.

Så er der kun det sidste om hensyntagen tilbage. Jeg har forklaret, at den hensyntagen bl.a. er til de meget toldbaserede, fattige afrikanske lande, og det går vi også med det nordisk-afrikanske initiativ, som jeg har foreslået, i dialog med de afrikanske lande om.

Kl. 13.40

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Henrik Vestergaard for en kort bemærkning til hr. Jørn Jespersen.

(Kort bemærkning).

Henrik Vestergaard (V):

Jeg sagde i min tale, at det kan godt være, at nogle mennesker tror, det hjælper at rende alene rundt, svingende med deres frihandelsfaner. Godt nok for dem, men i Venstre ønsker vi at bidrage til løsninger, ikke til ligegyldighed.

Jeg kan forstå, at hr. Jørn Jespersen har valgt devisen: Ene gør stærk. Hr. Jørn Jespersen siger, at vi får ikke regeringen til at arbejde for, at Singaporeelementerne ikke må blokere, og vi får ikke regeringen til at arbejde for en afvikling af den globale landbrugsstøtte.

Hvis hr. Jørn Jespersen siger, at SF ikke får indflydelse, er det rigtigt. Men vi andre får det, fordi vi har søgt ind i samarbejdet, hvor man kan lave fælles løsninger, så jeg skal bare ønske hr. Jørn Jespersen god tur og god vind, når han helt alene skal ud og svinge med sin frihandelsfane.

Første næstformand (Svend Auken):

Så får hr. Jørn Jespersen ordet for at sige noget til både udenrigsministeren og hr. Henrik Vestergaard.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Hvis hr. Henrik Vestergaard ejede en ægte liberal sjæl, ville han blive imponeret over folk, der er i stand til at stå ene, men stærkt i kampen for visse principper, herunder afskaffelse af landbrugsstøtte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 12 af Henrik Vestergaard (V), Claus Larsen-Jensen (S), Jørn Dohrmann (DF), Helle Sjelle (KF), Elisabeth Arnold (RV) og Bodil Kornbek (KD) (*se side 1134*) vedtages med 92 stemmer (V, S, DF, KF, RV og KD) mod 10 (SF); 1 (EL) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 11 af Jørn Jespersen (SF) (*se side 1131*).

Forslag til vedtagelse nr. V 13 af Keld Albrechtsen (EL) (*se side 1135*).

Hermed sluttede forespørgslen.

blemer, der jo indebærer, at der er meget store prisstigninger over hele linjen, de allerfleste steder i landet endda meget betydelige prisstigninger.

Vi er nu kommet helt frem til den situation, at prisstigningerne er så slemme, at de faktisk medfører fald i passagertallet. Passagertallene falder i S-togs-trafikken, på dele af de regionale strækninger og i dele af den lokale trafik i f.eks. hovedstadsområdet. Vi er altså nået til den situation, hvor regeringen bevidst styrer trafikpolitikken på en sådan måde, at man ved, passagertallet falder.

Jeg synes, det er en meget alvorlig situation, for så kan man jo ikke samtidig have en målsætning om, at man skal styrke den kollektive trafik for at forhindre færdselsuheld, spare på energien og opretholde Danmarks klimaforpligtelser, osv. osv. Dette synes jeg må give anledning til ekstra stof til eftertanke på baggrund af, at regeringen sammen med nogle af Folketingets partier i går indgik en aftale, som man ligefrem har kaldt historisk, på jernbaneområdet – en aftale, der indebærer et fuldstændigt svigt af den kollektive trafik.

Aftalen medfører, at opgaverne bliver forsømt, og at der ikke tages hånd om problemet med prisstigningerne i den kollektive trafik. Man bygger tværtimod videre på den aftale, som blev indgået sidste år mellem regeringen og Dansk Folkeparti om fjernelse af taksttilskuddet – en aftale, som nu også Det Radikale Venstre beklageligvis har koblet sig på.

KL 13.45

Det samlede billede for den kollektive trafik ser dystert ud, men jeg håber naturligvis – selv om jeg på baggrund af de begivenheder, der fandt sted i går, godt ved, at der ikke er så meget at have håbet i på denne side af et kommende folketingsvalg – at ministeren har andet og mere at tilbyde i debatten end den aftale, vi fik udleveretovre i Finansministeriet i går, for den indeholder ingen løsning på problemerne. Den indeholder en accept af fortsatte meget, meget betydelige takststigninger, som vil være med til at drive passagertallet nedad, være med til at skabe yderligere trafikproblemer i vore store byer og være med til at svække og måske umuliggøre den målsætning, jeg egentlig troede, vi alle sammen havde om at styrke den kollektive trafik.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Forespørgsel nr. F 15:

Forespørgsel til trafikministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om udviklingen i den regionale kollektive trafik, herunder omfang, betjening, passagerantal og prisniveau?« Af Keld Albrechtsen (EL), Line Barfod (EL), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Søren Søndergaard (EL).

(Forespørgslen anmeldt 21/10 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 24/10 2003).

Begrundelse

Keld Albrechtsen (EL):

Denne debat er rejst på baggrund af de store problemer, som den kollektive trafik står i – pro-